

REFERAT |KRS| Bystyret (2011-2015) d. 15-12-2011

Møtedato Torsdag d. 15. december 2011 kl. 09:00

Møtested Bystyresalen

Indholdsfortegnelse

Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2012-2015 - Årsbudsjett 2012.....	3
Kristiansand Boligselskap KF - Budsjett 2012 og handlingsprogram 2012 - 2015.....	14
Kristiansand Parkeringselskap KF Årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015.....	19
Budsjett 2012 med handlingsprogram 2013 - 2015 - Kristiansand Havn KF.....	43

Punkt 202/11: Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2012-2015 - Årsbudsjett 2012

Bilag

Saksprotokoll

Vedlegg 1 H_KRF_FRP_PP budsjettforslag

Vedlegg 2 AP budsjettforslag

Vedlegg 3 V budsjettforslag

møteprotokoll kirkelig fellesråd 221111

Endringsskjema drift og investering

Saksprotokoll Helse- og sosial

Saksprotokoll Teknisk 5.1

Saksprotokoll kultur

Saksprotokoll oppvekst

Saksprotokoll Økonomi

Saksprotokoll Kristiansand Eiendom

Saksprotokoll Organisasjon

Saksprotokoll Kirkelig fellesråd

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2012 - 2015

Dato: 22.11.2011
Saksnr.: 201104959-16
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen, Terje Fjellvang og Randi Bentsen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
30.11.2011
15.12.2011

Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2012-2015 - Årsbudsjett 2012

Sammendrag:

Rådmannen la fram innstilling til handlingsprogram 2012-2015 og årsbudsjett 2012 i bystyret 26. oktober 2011. Rådmannen orienterte da om en del uavklarte saker som ville bli tatt opp i en tilleggsinnstilling. Rådmannen har også fått informasjon om endrede forutsetninger som nå blir lagt fram i denne tilleggsinnstillingen.

Samlet sett innebærer rådmannens tilleggsinnstilling en forverret budsjettbalanse på 13,5 mill kr i forhold til rådmannens forslag dat 26.10.11.

I rådmannens justerte innstilling er det et korrigert netto driftsresultat på 81,5 mill kr samlet sett i perioden. Det er fortsatt ikke balanse mellom utgifter og inntekter og det legges opp til at 32,5 mill kr brukes av det sentrale disposisjonsfondet.

i mill kr	2012	2013	2014	2015	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	-5,2	25,5	9,1	52,1	81,5
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-13,4	-13,4	-13,4	-13,4	-53,6
Avsetning til "Pensjonsfond"	-25,0	-10,6		-24,8	-60,4
Bruk/avsetning disposisjonsfond	43,6	-1,5	4,3	-13,9	32,5

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond samt bundet overføring av investeringsmoms fra drift til investering

Det er en anstrengt økonomisk situasjon i hele perioden, med lite reserver. Budsjettforslaget forutsettes også iverksetting av betydelige innsparingstiltak som skissert i rådmannens forslag til handlingsprogram 2012-2015.

Rådmannen fremmer et nytt forslag til vedtak knyttet til budsjettendringer for 2011.

Rådmannen fremmer et nytt forslag til vedtak punkt 1 for årsbudsjett og et nytt forslag til punkt 1 for handlingsprogram 2012-2015.

Forslag til vedtak - Årsbudsjett 2011

1. Foreslåtte budsjettendringer for 2011 innarbeides i henhold til rådmannens forslag.

Forslag til vedtak - Årsbudsjett 2012

1. Budsjett for Kristiansand bykasse 2012 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling datert 26.10.10 med forslag til justeringer datert 22.11.11, med endringer vedtatt av bystyret i møte 15. desember 2011.
2. Skatt til kommunen for inntektsåret 2012 utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
3. Eiendomsskatten fastsettes til 6,4 promille av justert takstverdi. Eiendomsskatten og eiendomsavgiftene skrives ut på 4 like terminer i 2012 med forfall 1. mars, 2. mai, 1. august og 1. november. Etter søknad kan gis fritak i henhold til eiendomsskattelovens § 7a.
4. Kommunale eiendomsavgifter og salgs- og leieinntekter fastsettes i henhold til rådmannens innstilling.
5. Hovedutvalgene gis fullmakt å til vedta økninger i andre gebyrer og priser på varer og tjenester med inntil 3,25 prosent samlet sett.
6. Bystyret samtykker i at det opptas de lån som er ført opp i investeringsbudsjettet. Rådmannen delegeres fullmakt til å godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven §50. Rådmannen gis fullmakt til å pantsette bygg og anlegg som sikkerhet for de respektive lån. Øvre grense for kassekredittlån settes til 100 mill kr. Rådmannen delegeres fullmakt til å godkjenne rentevilkårene.
7. Rådmannen får fullmakt til å foreta sektorvis fordeling av avsetning til lønns- og prisjusteringer og eventuelt andre samleposter av mer teknisk karakter til fordeling.

Forslag til vedtak - Handlingsprogram 2012-2015

1. Handlingsprogram for perioden 2012-2015 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling datert 26.11.10 med forslag til justeringer datert 22.11.11, med endringer vedtatt av bystyret i møte 15. desember 2011.
2. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året, skal som hovedregel henvises til behandling i handlingsprogrammet.
3. Det 4-årige handlingsprogrammet til Kommunedelplan idrett og friluftsliv 2011-2014, godkjennes med foreliggende rullering og med de eventuelle justeringer som følger av bystyrets vedtak. De prioriterte listene for ordinære anlegg og nærmiljøanlegg, legges som grunnlag for årets søknader om spillemidler.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Endringsskjema drift og
- Endringsskjema investering.

Bakgrunn for saken :

1. Innledning

Rådmannen vil i denne saken foreslå enkelte justeringer av det tidligere framlagte forslag til handlingsprogram for 2012-2015. Justeringene skyldes i hovedsak endrede forutsetninger etter at rådmannen presenterte forslaget i møtet 26.11.10.

2. Ny prognose for resultatet 2011

2. 1 Sektorer med ny prognose på resultat 2011 i forhold til 2. tertialrapport 2011

Oppvekst – Barnehage

Etter 2. tertialrapport kan prognosen for forventet overskudd økes fra 1,4 mill kr til 8,6 mill kr. Av dette er det forutsatt at 2,8 mill kr tilbakebetales til negativt disposisjonsfond i regnskapet for 2011. Hovedårsaken til endringen er bedring av prognosene til barnehagene, økte inntekter og for høyt budsjetterte utgifter knyttet til midlertidige løsninger.

Barnehagene har meldt om underskudd, men økt finansiering for meropptak av barn, stram økonomistyring og lite forbruk i de siste månedene har imidlertid snudd den økonomiske situasjonen. På denne bakgrunn regner rådmannen med om lag 3 mill kr i overskudd for de kommunale barnehagene.

Det nå er mottatt tilsagn om ca 2 mill kr i ikke-budsjettert tilskudd fra UDI for 4-5 åringer fra statlig mottak som har hatt plass i kommunale- og private barnehager i løpet av året.

Det er også budsjettert 1 mill kr for mye til etablering-, leie- og nedriggingskostnader til midlertidig tilbud på Øvre Slettheia i 2011, som blir benyttet i 2012. I tillegg viser det seg at Odderøya barnehage er ferdig nedbetalt for ombyggings-/etableringskostnader i 2008, slik at det er oppstått en besparelse på 1,2 mill kr i 2011. Rådmannen anbefaler at besparelsene på 1,2 mill kr blir overført til bykassa.

Forventet overskudd etter overlevering av 1,2 mill kr til bykassa blir 7,4 mill kr.

Rådmannen vil samtidig uttrykke at det er vanskelig å skissere en endelig prognose selv om vi nærmere oss slutten av året. Dette på bakgrunn av store endringer i oppvekstsektoren både organisatorisk, nye finansieringsmodeller for kommunale- og private barnehager.

Helse og sosialsektoren

Den økonomiske prognosen fra 2. tertialrapport opprettholdes (-15,3 mill kr) på tross av mange usikkerhetsmomenter.

Investeringer

Det foreslås å kjøpe bil til Transportsentralen. Kostnaden foreslås å dekke ved bruk av disposisjonsfondsmidler til Eldretjenesten.

Eldretjenesten har ansvar for drift av eldresenteret, Kristiansand KulturRulator og Transportsentralen. I tillegg har tjenesten fått koordineringsansvar for transportoppgaver knyttet til frakt av personer som skal i aktivitetstilbudene på dagtid. Dette gjelder i hovedsak personer som har dagsentertilbud, både eldre og utviklingshemmede. Målet er å redusere kostnader knyttet til ekstern kjøp av disse tjenestene. Dette fører til at Transportsentralen har behov for flere biler. Det foreslås å kjøpe bil som skal være tilpasset til funksjonshemmede personer. Kostnaden er 780.000 inkl. mva. Utgiften foreslås dekket av enhetens disposisjonsfond.

Kultursektoren

Økte leieinntekter og sykepengerefusjon kombinert med reduserte innkjøp gjør at sektoren ser ut til å ende opp med et positivt resultat på 0,4 mill kr i motsetning til prognosen i 2. tertial på minus 0,3 mill kr. Idrettsetaten varsler budsjettbalanse, men det hefter fortsatt usikkerhet ved kostnadene knyttet til Gimlebadet og oppstarten på Idda, og om økte inntekter vil kompensere for dette.

Tilskudd til Kilden IKS

Etter at 2. tertialrapport ble lagt fram viser det seg at Kilden IKS likevel ikke trenger de 5,3 mill kr som er satt av på årets kulturbudsjett i kommunen for å sikre likviditeten i byggeprosjektet. Rådmannen anbefaler på denne bakgrunn å trekke inn midlene i 2011.

Teknisk sektor

Prognosen for teknisk sektor 5.1 er forverret med 0,9 mill kr til 1,7 mill kr. Hovedårsaken til dette er merforbruk på sommervedlikehold (ca 1,5 mill kr) og underskudd på næringsavfall - innsaling papir (ca 0,8 mill kr). I tillegg er det overskudd i ingeniørvesenets produksjonsavdeling (ca 0,3 mill kr) og merinntekter knyttet til servicebutikken (ca 0,3 mill kr).

Kristiansand Eiendom

Etter 2. tertialrapport 2011 kan prognosen på 2,8 mill kr økes til 4 mill kr. Hovedårsaken til dette er innstramninger i driften og mindre usikkerhet knyttet til lønnsutgifter. Rådmannen minner allikevel om at uforutsette ting fortsatt kan skje knyttet til vedlikehold.

Organisasjonssektoren

Etter 2. tertialrapport kan prognosen for forventet underskudd på 3,6 mill kr bedres med 0,8 mill kr til 2,8 mill kr. Årsaken til dette er mer inntekter enn antatt hos kommuneadvokaten og lavere merutgifter enn antatt på kontorstøtte.

Det er knyttet usikkerhet til utgiftene rundt administrasjonsbygg og endelige utgifter knyttet til flytteprosjektet til Sandens. Den totalt prognosen for organisasjonssektoren er derfor i 2011 noe mer usikker enn rådmannen har kunnet oppgi tidligere år.

En ny gjennomgang av den politiske organiseringen viser at rådmannen har beregnet for høye utgifter knyttet til denne. Virkningene for 2011 utgjør om lag 200.000 kr og rådmannen anbefaler at disse midlene trekkes inn.

Økonomisektoren

Etter 2. tertialrapport kan prognosen for forventet overskudd i økonomisektoren økes fra 0,2 mill kr til 1,5 mill kr. Bedringen skyldes i hovedsak at kemneren kan håndtere en ekstraordinær utbetaling innenfor vedtatt budsjetttramme (på bakgrunn av merinntekter) og ubrukte prosjektmidler.

Øvrige sektorer har ingen eller mindre endringer i forhold til økonomistatus meldt i 2. tertialrapport 2011.

2.2 Skattanslaget for 2011

Skatteinntekten er bedre enn budsjettet pr 2. tertial i 2011. Pr 31. oktober er skattereduksjonen 2,9 %. Landsgjennomsnittet var minus 2,6 % etter oktober.

Regjeringen har pr. 28. oktober oppjustert skatteanslaget i 2011 med 1,5 mrd kr for kommunesektoren. Denne kan innebære en samlet økning på 1,2 mrd kr for primærkommunene. Dersom vi oppnår vår "normale" andel av dette, bør skatteinntekten bli ca 20,5 mill kr høyere enn budsjettet i 2. tertial.

Foreløpige tall fra avregningen viser imidlertid at det er store endringer i forhold til avregningen i fjor. Dette kan innebære at vi ikke oppnår økningen på 20, 5 mill kr som nevnt over.

I fjor var imidlertid avregningsresultatet svært positivt, noe som innebar at november-resultatet da ble svært sterkt. Dette høye resultatet danner grunnlaget for periodiseringen nå i 2011. Hvis vi får en betydelig lavere skattevekst enn landet, vil det innebære at vi får økt inntektsutjevning.

Rådmannen anbefaler at vi øker skatteanslaget for 2011 opp til vår normalandel dvs med 20,5 mill kr, men vil sterkt presisere at det svake avregningsresultat kan føre til at vi ikke når dette anslaget dvs likt det nye landsgjennomsnittet. Samlet avsetning til disposisjonsfond vil derfor være avhengig av at vi når budsjettert beløp på skatt og rammetilskudd.

2.3 Netto renter og avdrag

Avkastningen på energiverksfondet lå pr 2. tertial betydelig etter budsjettert beløp og anslaget ble derfor nedjustert til nullavkastning i 2011.

Utvikling i september og oktober var svært turbulent. Avkastning på energiverksfondet viste ved utgangen av oktober et positivt resultat på ca 8,2 mill. Utviklingen i november har vært noe svakere og det er vanskelig å lage en god prognose på årsbasis. Det er sannsynlig at resultatet kan bli bedre enn forventet i 2. tertialrapport, men på grunn av den store usikkerheten velger rådmannen å opprettholde prognosen som skissert i 2. tertialrapport.

2.4 Frie inntekter

Regjeringen har pr. 28.oktober oppjustert skatteanslaget i 2011 med 1,5 mrd kr på kommunesektoren. Den økte skatteinntekten i 2011 videreføres ikke i 2012, slik at inntektgrunnlaget i 2012 ikke er endret når det gjelder de frie inntektene.

Merinntektene vil likevel innebære at resultatet for 2011 vil bli om lag 20 mill kr bedre enn det som det ellers ville ha blitt. Reservene i form av disposisjonsfond vil dermed være tilsvarende styrket.

2.5 Erstatningssak barnehjemsbarn – rettslig tvist (sektor 9)

Rådmannen har i 1. og 2. tertialrapport meldt om en rettslig tvist knyttet til sak om erstatning barnehjemsbarn. I forbindelse med rettslig behandling av tvist ble det inngått forlik i Lagmannsretten hvilket betyr at kommunen må betale ut 525.000 kr i erstatning og dekke inn saksomkostninger på 155.000 kr knyttet til saken. Totalt utgjør dette 680.000 kr i ubudsjetterte merutgifter for bykassa.

2.6 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn for 2011 (sektor 9)

Det lovpålagte tilskuddet til tros- og livssynssamfunn blir betalt ut ifra drifts- og investeringstilskudd til Kirkelig Fellestråd, justert for medlemstall i de ulike samfunn basert på 2010. Årets tilskudd blir på 8,6 mill kr og det er satt av 2,4 mill kr for lite på budsjettet til dette.

2.7 Foreslåtte budsjettendringer 2011 etter 2. tertialrapport

Rådmannen foreslår at følgende budsjettendringer gjøres i 2011 for å få en mest mulig korrekt prognose for året:

Sektor	Tiltak	I 1000 kr
Oppvekst, barnehage	Besparelser etablering Odderøya barnehage	-1 200
Kultursektoren	Tilskudd til Kilden IKS	- 5 300
Organisasjon	Feilberegning kostnader ny politisk organisering	-200
Utenomsek. forhold	Merinntekter skatt	-20 500

Utenomsek. forhold	Erstatning barnehjemsbarnsak – rettslig tvist	680
Utenomsek. forhold	Tilskudd til tros og livssyn	2 400
SUM budsjettendringer		-24 120

2.8 Samlet prognose 2011

I 2. tertialrapport ble korrigert netto driftsresultat anslått til 7,2 mill kr. Situasjonen nå ser betraktelig bedre ut enn i oktober og prognostisert netto driftsresultat anslås til 40,4 mill kr. Hovedårsaken til dette er økt skatteanslag for 2011 og tilbaketrekk av tilskudd til Kilden IKS.

Prognosen for sektorene er bedret med 9,1 mill kr (fra 15,6 mill kr til 6,5 mill kr) totalt sett i forhold til 2. tertialrapport. Dette betyr at vi nå sannsynligvis kan bruke 33,2 mill kr mindre av det sentrale disposisjonsfondet enn skissert i 2. tertialrapport. Fondet vil da være på om lag 60 mill kr ved slutten av 2011 dersom sektorenes prognoser på overforbruk slår til.

Rådmannen vil uansett minne om at kommunen ikke har balanse mellom utgifter og inntekter og må bruke ca 8,5 mill kr av sentralt disposisjonsfond – mot budsjettet avsetning på 1,4 mill kr.

Netto driftsresultat ser bra ut pga avsetningen til 33,3 mill kr til "Pensjonsfond". Dersom dette hadde vært en utgift, som måtte utgiftsføres i regnskapet, hadde netto driftsresultat vært tilsvarende mindre.

Anvendelsen av korrigert netto driftsresultat:

Vedtatt budsjett 2011		Ny prognose 2011	
Tekst	Beløp	Tekst	Beløp
Korrigert netto driftsresultat	14,8	Korrigert netto driftsresultat	40,4
Avsetning til Energiverksfondet	-13,4	Avsetning til Energiverksfondet	-13,4
Avsetning til "Pensjonsfond"	0	Avsetning til "Pensjonsfond"	-33,3
Finansiering av investeringer	0	Finansiering av investeringer	-3,3
Bruk av sektorfond	0	Bruk av sektorfond	1,3
Avsetning disposisjonsfond	-1,4	Bruk av disposisjonsfond	8,3

3. Forslag til driftsendringer av handlingsprogrammet 2012-2015

3.1 Teknisk sektor (sektor 5.1)

Kristiansandregionen brann og redning IKS

Styret i KBR anbefaler et budsjett for 2012 som innebærer en økning i tilskuddet til KBR og 110-sentralen på om lag 2,2 mill kr i forhold til rådmannens innstilling.

Saken avgjøres i representantskapet den 2. desember og eventuelle budsjettmessige konsekvenser må bystyret ta hensyn til i behandlingen av handlingsprogram 2012-2015.

3.2 Organisasjonssektoren (sektor 6)

Korreksjoner i tallmatrise for besparelse

Det er feil i tabellen på innsparingskrav på organisasjonssektoren på s 178 i rådmannens forslag til handlingsprogram 2012-2015. Rett oversikt skal være:

Tall i 1000 kr Tekst	I 2012-kroner			
	HP 2012	HP 2013	HP 2014	HP 2015
Personal/HMS	-450	-750	-750	-750
Dokumentsenteret	-450	-450	-450	-450
Innsparingstiltak i perioden	-900	-1 200	-1 200	-1 200

Lærlinger

Kristiansand kommune har pr. i dag 80 lærlinger. I tillegg kommer 10 lærlinger som finansieres av helse- og sosialsektoren. Dette er fremmedspråklige lærlinger som kan variere i antall fra 0-10.

De to siste årene har lærlingavdelingen gått med underskudd som er blitt dekket opp av avdelingens disposisjonsfond. For 2011 går det mot et nytt underskudd som dekkes av siste rest av disposisjonsfondet.

Dersom antallet lærlinger skal opprettholdes på 80 er det en ubalanse mellom tildelt budsjett og utgiftsnivået på 1,2 mill kr. Når hver lærling koster kommunen netto 120.000 kroner pr.år betyr dette at antall lærlinger må reduseres med 10 for at det kan oppnås budsjettbalanse og at måltallet reduseres fra 80 til 70 lærlinger.

Dersom bystyret vil sette et måltall på minst 80 lærlinger må det innarbeides økt driftsramme på 1,2 mill kr. Rådmannen anbefaler imidlertid at det ikke tilføres budsjettmidler og at måltallet reduseres til 70 lærlinger på bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon.

Ny politisk organisering

En ny gjennomgang av den politiske organiseringen viser at rådmannen har beregnet for høye utgifter knyttet til denne. Dette betyr at 0,8 mill kr kan trekkes inn årlig i perioden.

Tall Ships Races 2015

Kristiansand kommune har fått tildelt seilskutearrangementet Tall Ships Races i 2015. Rådmannen var ikke kjent med de økonomiske konsekvensene da handlingsprogrammet for 2012-2015 ble lagt fram i oktober og det er lagt opp til at det utarbeides et budsjett våren 2012 som foreslås innarbeidet i handlingsprogrammet 2013-2016.

Styret benytter egenkapital og overkursfond til å finansiere utgiftene i 2012. Rådmannen anbefaler at det allerede nå tas hensyn til kostnader og foreslår at det legges inn 2 mill kr årlig 2013-2015.

3.3 Utenomsektorielle forhold – sektor 9

Pensjon

Den samlede reguleringspremien ble i KKP's opprinnelige premievarsel for 2012 anslått til å kunne bli på 140 mill kr. Endrede forutsetninger innebærer at dette beløpet reduseres til 123,2 mill kr. Som alltid med reguleringspremien, kommer det endelige svaret først i juni/juli kommende år.

Hvis aktuarens reviderte anslag slår til, innebærer dette en nedgang i det samlede premienivået for 2012 (omregnet mot pensjonsgrunnlaget), fra 17,18% til 16,18% for arbeidsgiver. Den reduserte premien slår ut i redusert bruk av premiefondet i pensjonskassen i 2012, da det er ikke foreslått å endre selve premieinnbetalingen som i rådmannens forslag fortsatt ligger inne med 15 %.

Netto renter og avdrag

Rentenivået har ikke endret seg vesentlig siden budsjettforlaget ble fremlagt. Når det gjelder renteinntekter viser en ny gjennomgang etter ny bankavtale er signert at det er grunnlag for å øke renteinntektene med om lag 5 mill kr hvert år i perioden.

Utbytte fra Agder Energi AS

Av pressemelding 28.10 fremgår at utbyttegrunnlaget i 2011 (utbytte for 2012) vil bli vesentlig lavere enn tidligere forutsatt. Årsprognosen for selskapets utbyttegrunnlag er 440 mill kr. Dette vil i så fall medføre at driftsinntektene reduseres med ca 21,5 mill kr for Kristiansand kommune. Nytt eiermøte 25.11 vil gi en endelig avklaring.

Rådmannen legger til grunn at det fortsatt skal gis et utbytte på 900 mill kr, men at 21,5 mill kr av Kristiansand kommunes andel må føres i investeringsbudsjettet. Det er vanskelig å vurdere utbytteneivået fom 2013, men på bakgrunn av det siste innspillet fra selskapet anbefaler rådmannen at det legges til grunn et utbytte på 800 mill kr fom 2013. I første omgang legges kommunens andel i sin helhet inn i driften, men ved rulleringen av handlingsprogrammet bør det vurderes om en større andel bør legges inn i investeringsbudsjettet.

Utbytte fra Agder Bomdrift A/S

Selskapet har orientert rådmannen om at det forventes et resultat på om lag 1,8 mill kr før skatt. I budsjettet for 2012 er det lagt til grunn et utbytte på 0,5 mill kr. Rådmannen legger til grunn et utbytte på 1 mill kr i 2012, men at nivået fom 2013 holdes på 0,5 mill kr.

Kristiansand kino A/S

Selskapet har orientert rådmannen om at resultatet for 2011 forventes å bli på 4-5 mill kr. Selskapet har utarbeidet et forslag til utbyttepolitikk som presenteres for kommunalutvalget 22.11.11. Avkastningskrav og utbyttepolitikk er et eieransvar (Jfr. Kommunens eiermelding del 1 behandlet i bystyret i 2008), og rådmannen legger opp til at det utarbeides en eierskapsmelding i løpet av 1. halvår 2012 der disse spørsmål vurderes.

Rådmannen anbefaler at det legges til grunn et forventet utbytte på 6,2 mill kr i fireårsperioden.

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn for 2011 (sektor 9)

Det lovpålagte tilskuddet til tros- og livssynssamfunn blir betalt ut ifra drifts- og investeringstilskudd til Kirkelig Fellestråd, justert for medlemstall i de ulike samfunn basert på 2010.

Det er i handlingsprogram 2012-2015 satt av 8,3 mill kr årlig til tilskudd til tros- og livssynssamfunn. På bakgrunn av ny beregning foreslår rådmannen en økning på 3,5 mill kr i fireårsperioden med periodisering som vist i tabellen nedenfor.

3.4 Oppsummert foreslår rådmannen følgende budsjettendringer i driften i forhold til rådmannens forslag til handlingsprogram 2012-2015:

Tall i 1000 kr	2012-kroner			
	HP 2012	HP 2013	HP 2014	HP 2015
Tekst				
Ny politisk organisering feilberegning	-800	-800	-800	-800
Tall Ships Races 2015		2 000	2 000	2 000
Økte renteinntekter	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Utbytte fra Agder Energi AS	21 500	5 300	5 300	5 300
Utbytte fra Agder Bomdrift A/S	500			
Utbytte Kristiansand Kino A/S	1 700	1 500	1 500	1 500
Tilskudd tros- og livssynssamfunn	400	-600	1 500	2 200

Se vedlagte budsjettendringsskjema for å få med salderingen.

4. Forslag til investeringsendringer av handlingsprogrammet 2012-2015

4.1 Teknisk sektor

Markens – varmekabler

Kristiansand kommune inngår et samarbeid med gårdeierne om fjernvarme i 3 nye kvartaler i Markens gate. Avtalen innebærer en forskuttering av investeringskostnader fra gårdeiernes side slik at arbeidet kan starte allerede i 2012. Dette betyr for kommunen en økning i investeringsrammen på netto 4,5 mill kr.

Dersom deler av investeringen kan dekkes over VAR området vil det bedre saken i forhold til belastningen på bykassen.

Totalt betyr dette en utgift på 18 mill kr på utgifts og inntektssiden i 2012 og 2013. I 2015 er den endelige bevilgningen på 13,5 mill kr som er tilbakebetaling til Gårdeierne.

4.2 Kristiansand Eiendom (sektor 5.2)

Skytebane Farvannet

Avtalen med utbyggerne av Benestad-området er kommet i havn hvilket betyr at rådmannen foreslår å fremskynde oppstarten av skytebanen på Farvannet fra 2013 til 2012. Bidrag fra utbygger utgjør 8 mill kr og spillemidler på 3,2 mill kr, totalt 11,2 mill kr. Rådmannen foreslår å fremskyve spillemidlene på 3,2 mill kr fra 2014 til 2013. Beløpet er redusert i 2012 pga prisstigning som var lagt på i 2013.

Aktivitetssenteret – investeringskostnader

Stiftelsen for store kulturanlegg i Kristiansand har innvilget et tilskudd på 6 mill kr til Aktivitetssenteret på Marinetomta. Beløpet skal dekke en kvalitetsheving av faste installasjoner og utstyr til arrangementshallen og idrettsbassenget utover det som ligger inne i prosjektet. Prosjektet har rett til mva-kompensasjon. Rammen til prosjektet foreslås derfor økt med 7,167 mill kr i 2012. Ny totalramme for prosjektet blir da på 549,972 mill kr.

Rådhuskvartalet – økt inntekt fra ENOVA

Enova har godkjent tilskudd til Rådhuskvartalprosjektet på 5,882 mill kr i 2013. Rådmannen kommer til å fremme en egen sak om fornybar energi (solseller med mer) knyttet til rådhusprosjektet.

4.3 Oppsummert foreslår rådmannen følgende budsjettendringer på investeringsbudsjettet i forhold til rådmannens forslag til handlingsprogram 2012-2015

Tall i 1000 kr	2012-2015		i løpende kroner			
	Sum	Inntekt	HP 2012	HP 2013	HP 2014	HP 2015
Investeringsprosjekter						
Markens varmekabler	4 500					4 500
Skytebane Farvannet	35 360	11 200	35 360	-36 434		
Aquarama	7 167	6 000	7 167			
Rådhuskvartalet - ENOVA		5 882				

Se vedlagte budsjettendringsskjema på investeringer for å få med alle konsekvenser.

5. Konklusjon

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til årsresultatet for 2011. Rådmannen regner allikevel med at resultatet blir om lag 32,2 mill kr bedre enn anslått i 2. tertialrapport 2011. Hovedårsaken til dette er økte skatteinntekter og samlet sett en bedret prognose fra sektorene med 9,1 mill kr.

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2012-2015, inkludert endringer i tilleggsinnstillingen, har et korrigert netto driftsresultat på 81,5 mill kr samlet sett i perioden. Det er en forverring på 13,5 mill kr i forhold til rådmannens opprinnelige forslag.

Korrigert netto driftsresultat er svakt med tanke på usikkerheten vedrørende skatteanslaget for neste år og de betydelige utfordringer som spesielt helse- og sosialsektoren har med å holde virksomheten innenfor budsjetttrammen.

Forslaget er videre basert på betydelige innsparingstiltak innenfor alle sektorene. Det blir svært krevende å oppnå budsjettbalanse i perioden.

Basert på denne tilleggsinnstillingen legges det opp til følgende netto driftsresultat i perioden:

i mill kr	2012	2013	2014	2015	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	-5,2	25,5	9,1	52,1	81,5
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-13,4	-13,4	-13,4	-13,4	-53,6
Avsetning til "Pensjonsfond"	-25,0	-10,6		-24,8	-60,4
Bruk/avsetning disposisjonsfond	43,6	-1,5	4,3	-13,9	32,5

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond samt bundet overføring av investeringsmoms fra drift til investering

Punkt 203/11: Kristiansand Boligselskap KF - Budsjett 2012 og handlingsprogram 2012 - 2015

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Leiekontrakt Kr.sand boligselskap KF - Kr.sand kommunes stiftelse for utleieboliger

Leiekontrakt Kr.sand boligselskap KF - Kr.sand boligstiftelse

Kr.sand boligselskap KF - budsjett 2012

Dato: 10.10.2011
Saksnr.: 200610060-20
Arkivkode E: 150
Saksbehandler: Dagfinn Solaas

Saksgang

Kristiansand Boligselskap KF
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

03.11.2011
30.11.2011
15.12.2011

Kristiansand Boligselskap KF - Budsjett 2012 og handlingsprogram 2012 - 2015

Sammendrag:

Kristiansand Boligselskap KF ble etablert 01.01.2006 og overtok/kjøpte alle utleieboligene kommunen eide. Fra 01.01.2007 ble alle boligene til Kristiansand Boligstiftelse, Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger og Kongens Senter/Eldres Hjem leid inn for å samle alle boliger kommunen disponerer i en driftsenhet.

Budsjettet omfatter til sammen 2037 boliger, 909 innleid fra Kristiansand Boligstiftelse, 355 fra Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger, 51 fra Kongens Senter/Eldres Hjem og 722 eid av foretaket.

I tillegg peker kommunen, v/EBT og Flyktningetjenesten, ut leietakere til 91 boliger, 51 eid av Sanitetsforeningen og 40 eid av privat firma.

Stiftelsenes boliger leies inn for et beløp tilsvarende renter på stiftelsenes lån, kalkulatoriske avskrivninger, forsikringspremie for bygningene, regnskap, revisjon og div. eierkostnader. Foretaket har ansvar for drift, forvaltning, vaktmestertjeneste og ytre og indre vedlikehold. I forhold til 2011 øker leien til stiftelsene med ca kr. 700 000.- pga renter på nye lån til brannsikringstiltak og omfattende rehabiliteringer gjennomført i 2011, økte avskrivninger og forsikringspremier.

Husleiene for beboerne foreslås økt med anslagsvis 1.5%(økning konsumprisindeks okt.10 – okt.11). Tilnærmet alle husleiene ligger fortsatt under taket i Husbankens bostøtteordning, slik at økningen blir kompensert etter gjeldende regler for de som får bostøtte(80% dekning).

Foretaket vil fra 01.01. 2013 foreta hovedjustering av husleiene. Justeringen vil bidra til at foretaket ikke har behov for tilskudd fra bykassen fra 2013.

Driftsutgiftene er justert i forhold til forventet lønns- og prisstigning og det økte antallet boliger som forvaltes. Vedlikeholdsposten er imidlertid styrket utover forventet prisstigning pga økt behov.

I 2012 tar foretaket sikte på å ferdigstille 18 boliger for bostedsløse i Topdalsveien 18/20, kjøpe og renovere Dronningensgt. 62 og Lømslandsvei 19 med til sammen 11 boliger, erverve 5 større familieboliger og 6 toroms leiligheter – totalt 40 nye boliger.

Kommunen foreslår å selge St. Joseph. Det vil derfor i tillegg være behov for erstatningsplasser for 6 nødboliger, 5 hybler og arbeidsverksted drevet av Bymisjonen.

Foretaket har startet regulering av 3 tomter til boliger for særlig vanskeligstilte, med til sammen 36 boliger.

Tiltakene er i samsvar med de behov som er synliggjort i nylig vedtatte Boligsosial handlingsplan.

Budsjettforslaget viser et underskudd, stort kr. 148 000.-. Underskuddet dekkes av foretakets egenkapital.

Videre i perioden, fra 2013, etter realisering av de planlagte prosjekter, forventes budsjettet å balansere.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret godkjenner Kristiansand Boligselskap KFs budsjett for 2012.
2. Bystyret samtykker i at Kristiansand Boligselskap KF tar opp lån til de prosjekter som ferdigstilles og påbegynnes i 2012.
Direktøren delegeres fullmakt til å godta rentebetingelser, samt undertegne lånedokumentene.
Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommunelovens § 50.
Direktøren gis fullmakt til å pantsette bygg som sikkerhet for de respektive lån.
Øvre grense for låneopptak settes til 104.5 mill. kroner.
3. Kristiansand Boligselskap KF tar sikte på å realisere de prosjekter som er oppført i perioden 2012 – 2015.

Dagfinn Solaas
direktør

Trykte vedlegg: Tallbudsjett for Kristiansand Boligselskap KF - 2012
Leiekontrakter for stiftelsenes boliger

Utrykte vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken :

Kristiansand Boligselskap KF vil i 2012 disponere 2037 boliger for utleie. Foretaket eier selv 722 boliger, leier inn 909 av Kristiansand Boligstiftelse, 355 fra Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger og 51 fra stiftelsen Kongens Senter/Eldres Hjem.

Boligene er øremerket for:

- 957 omsorgsboliger/serviceboliger for eldre
- 192 boliger for utviklingshemmede
- 108 boliger for personer med psykiske lidelser
- 768 boliger for vanskeligstilte/bostedsløse

Foretaket har i tillegg 12 presteboliger.

Stiftelsenes boliger leies inn for en sum som dekker renter på stiftelsenes lån, kalkulatoriske avskrivninger, forsikringspremie for bygningene, regnskap, revisjon og div. eierkostnader. Kristiansand Boligselskap KF har ansvar for all drift, forvaltning, vaktmestertjeneste og indre og ytre vedlikehold.

Leieavtalene sikrer stiftelsene mot renteøkninger og stiftelsenes positive egenkapital vil være konstant i leieperioden.

Det er i budsjettet lagt til grunn høyere leie til stiftelsene i 2012 enn i 2011, hovedsaklig pga renter på nye lån i 2011 til brannsikring og renoveringer, og høyere forsikringspremier for bygningene. Leieøkningen utgjør ca. kr. 700 000.-.

Det er ikke planlagt større investeringer i stiftelsenes eiendommer i 2012.

Samlingen av alle boliger kommunen disponerer i en driftsenhet har gitt positiv effekt. Det er oppnådd administrative besparelser og en lik og bedre standard på boligene. Særlig viktig er det at vedlikeholdsmidlene kan settes inn der det er de største behovene.

Husleiene til beboerne foreslås økt med anslagsvis 1.5%(økningen i konsumprisindeksen okt. 10 – okt. 11). Husleiene vil fortsatt være under taket i Husbankens bostøtteordning, slik at økningen blir kompensert etter gjeldende regler for de som får bostøtte.

De budsjetterte driftsutgiftene er justert i forhold til forventet lønns- og prisvekst og det økte antall boliger foretaket har ervervet/bygget i 2011 og de boliger som ferdigstilles i 2012.

Vedlikeholdsposten er imidlertid styrket utover forventet prisstigning pga økt behov.

Antallet ut-/innflyttinger (313 i 2010) er meget stort og stadig flere boliger trenger omfattende utbedring og standardheving, som for eksempel utskifting av kjøkken, renovering av bad osv.

Boligselskapet har i handlingsprogramperioden påtatt seg følgende prosjekter:

I 1000 kr

Løpende priser	Prosjektkostnad	Ferdigstilles
Topdalsveien 18 og 20 – 18 boliger for bostedsløse	35 000	2. halvår 2012
Dronningensgt. 62 – kjøp + renovering 7 boliger	18 000	Juni 2012
Lømslandsvei 19 kjøp + renovering 4 boliger	8 000	Juni 2012
Tinnheiveien 32 – (tomt) kjøp av Kristiansand Boligst.	3 500	Januar 2012
Tollbodgt. 73A og B – renovering 6 boliger	6 000	uavklart
Erstatningsplasser for Kongensgt. 15 (6 nødboliger, 5 hybler og arbeidsverksted) (netto)	7 000	2. halvår 2012
Kjøp av større familieboliger (5 pr. år i perioden)	60 000	2012 - 2015
Erverv/bygging av 6 toroms leiligheter i 2012 – videre 15 hvert år i perioden	102 000	2012 - 2015
Sum	239 500	I perioden

Det legges dermed opp til et brutto investeringsnivå i 2012 på ca. 104.5 mill.kr. Av dette beløpet finansieres om lag 25 mill. kr med statstilskudd.
Bruttoammen for pågående og planlagte prosjekter i perioden 2012 – 2015 utgjør 239.5 mill. kr. hvorav ca. 50 mill. finansieres med statstilskudd.

Omsorgsboligene i Gimleveien 26(12 boliger)omdisponeres til boliger for utviklingshemmede. Tiltaket utløser ikke behov for større investeringer.

I tråd med formannskapetets vedtak i sak om "Lokalisering av boliger for sosialt vanskeligstilte" har foretaket startet regulering av tomter i Dvergsnesveien 5, på Rodeneset og Voie Ringvei 60. Det tas sikte på å klargjøre tomtene for bygging av til sammen 36 boliger. Boligene kommer i tillegg til de 18 i Topdalsveien 18/20 som planlegges bygget i 2012.

Det skal foretas en egnethetsvurdering av serviceboligene i 2012 som eventuelt vil medføre omdisponering til omsorgsboliger, til andre prioriterte grupper, til ordinære gjennomgangseiligheter eller salg.

For å heve brannsikkerheten i boliger til pleie- og omsorgsformål har foretaket og stiftelsene de 4 siste årene investert ca. 75 mill. i 565 boliger. For de anlegg med lengst responstid fra brannvesen er tiltakene gjennomført. Det gjenstår imidlertid gjennomføring for ca. 440 boliger med mer sentral beliggenhet. Det er nå startet/planlagt tiltak i 29 som forventes ferdig i 2012. Den økonomiske situasjonen har gjort at gjennomføringen av tiltakene har trukket ut over en lengre periode enn opprinnelig antatt.

Det er innarbeidet følgende tilskudd fra bykassen til foretaket:

i 1000 kr

Løpende priser	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tilskudd	1700	3400	3400	3400	0	0	0

Tilskuddene fra bykassen var ment å dekke den økte økonomiske belastningen til foretaket i forbindelse med investeringer i HP 2008 – 2011. Lavere rentenivå enn forventet har bidradd til at de planlagte prosjektene er gjennomført innenfor en ramme som krever mindre tilskudd fra bykassen.

Foretaket vil fra 01.01.2013 foreta hovedjustering av husleiene. Justering til "gjengs" leie vil også bidra til at det ikke er behov for tilskudd fom 2013.

Helse- og sosialsektoren har meldt inn behov for ytterligere kjøp/bygging av boliger (jfr forslag til tiltak utenfor rammen). Behovene er synliggjort i nylig vedtatte Boligsosial Handlingsplan. Det er imidlertid lite økonomisk handlingsrom til ytterligere å bygge/erhverve boliger til vanskeligstilte, og omsorgsboliger til psykiatri og eldre. Dersom bystyret ønsker et høyere investeringsnivå, må det finansieres ved økt tilskudd fra bykassen til foretaket (avhengig av type bolig, fra kr. 60 – 140 000.- pr. år)

Kommunen/foretaket har hittil, fra 2004, solgt 57 boliger til ungdom mellom 18 og 35 år etter "Kristiansandsmodellen". I to av foretakets prosjekter, som er omdannet til sameier, gjenstår det å selge 16 leiligheter. Det antas salg av 1 - 2 i 2012 og videre hvert år i perioden. Foretaket har i tillegg vedtatt å selge to- mannsbolig i sentrum. Salgsgevinster i 2012 anslås til sammen til kr. 2 500 000.-.

Det er budsjettet med et underskudd på kr. 148 000.-. Underskuddet dekkes av den økonomiske "buffer" foretaket har opparbeidet tidligere år. Videre i perioden, etter realisering av de planlagte prosjekter, forventes budsjettet å balansere.

Punkt 204/11: Kristiansand Parkeringselskap KF Årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Forslag til avgiftssatser 2012

Dato: 17. oktober 2011
Saksnr.: 201111113-2
Arkivkode E: 151 Q50
Saksbehandler: Raymond Solaas

Saksgang	Møtedato
Kristiansand Parkeringselskapet styre KF	25.10.2011
Formannskapet	30.11.2011
Bystyret	15.12.2011

Kristiansand Parkeringselskap KF Årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015

Sammendrag:

Kristiansand Parkeringselskap er et kommunalt foretak som inngår i rettssubjektet Kristiansand kommune, men er utskilt fra den øvrige kommunale virksomhet med egne vedtekter og eget styre, direkte underlagt bystyret.

Forslag til årsbudsjett og handlingsprogram er stramt, hovedsakelig som følge av lavere inntekter, økte utgifter til drift av parkeringsareal (leie og nye p-hus), økte pensjonsutgifter, samt betydelig økte finansutgifter. Netto driftsresultat utgjør 0,1-4,4 mill kr p.r. år i handlingsprogramperioden og er disponert til bykassa i form av overføringer. Det presenteres et saldert opplegg ved bruk av disposisjonsfond, med svært knappe marginer mellom inntekter og utgifter og dermed større risiko for økonomiske tilbakeslag ved endrede forutsetninger. Det er behov for reserver i form av disposisjonsfond, da budsjett og regnskapsbestemmelsene pålegger bykassa å dekke underskudd som foretaket ikke kan håndtere selv.

Parkeringselskapets inntekter er avhengig av Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. I følge statens vegvesen (KVU mars 2010) viser total trafikken inn mot Kristiansand sentrum en nedgang på omkring 10 % de siste 4-5 årene. Mindre trafikk til Kvadraturen, medfører mindre etterspørsel etter parkering og dermed lavere inntekter. Parallelt med sviktende inntekter skal to nye parkeringshus innarbeides og betydelig høyere lånegjeld betjenes, med den risiko dette innebærer. Kort sagt er dette hovedutfordringen de nærmeste årene og i rulleringen av handlingsprogrammet påvirker endrede rammebetingelser nivået på overføringene til bykassa, som i handlingsprogramperioden foreslås nedjustert fra 37,2 til 11,3 mill kr (løpende priser), dvs. med 25,9 mill kr. Overføringene utgjør dermed 2-3,9 mill kr pr. år.

Rådmannen legger til grunn overføringer tilsvarende 17 mill kr i perioden, dvs. 5,7 mill kr mer enn parkeringsselskapets eget forslag. Økningen finansieres av disposisjonsfondet, da den løpende drift ikke kan makte dette nivået. I forbindelse med budsjettbehandlingen må bystyret fastsette det endelige nivået. Dette saksframlegget er i det etterfølgende basert på daglig leders forslag til overføringer.

Samlet sett utgjør de foreslåtte investeringer 8,6 mill kr i handlingsprogrammet. Investeringene finansieres stort sett med lån og er på et minimumsnivå, da foretakets investeringsevne er bundet opp i Kilden parkeringshus.

Belegget økte merkbart frem til og med 2007. De siste årene har vært preget av stagnasjon og tilbakegang. Restkapasiteten er fremdeles begrenset i enkelte parkeringsanlegg og ordninger, men samlet sett merkbart bedre enn to til tre år tilbake, pga mindre trafikk og dermed lavere belegg i sin alminnelighet. Dessuten er kapasiteten økt etter at Gyldengården ble åpnet i april 2011.

Belegget viser at på kort sikt er dagens parkeringstilbud trolig tilfredsstillende.

For å opprettholde tilgjengeligheten og kommunens tilbud på dagens nivå, er det på sikt ønskelig å etablere nye sentralt lokaliserte parkeringsanlegg. Dette fordi ca 11 % av kommunens tilbud (398 parkeringsplasser) er midlertidige i påvente av videre utbygging. Innføring av restriksjoner på bilbruken vil kunne endre på dette.

Det er viktig at kommunen investerer i nye parkeringsanlegg, slik at tilveksten ikke kun kommer i form av private parkeringstilbud. Dette fordi kommunen må ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet, for at parkering skal være et virkemiddel i transport og miljøpolitikken.

Handlingsprogrammet er basert på at avgiftssatsene for korttidsparkering prisjusteres annet hvert år, dvs. i 2013 og 2015 med en krone pr. time på alle trinn. Dette gir en økning som tilsvarer prisstigningen. Eventuell vekst i inntektene ut over dette skyldes nye tiltak eller økt etterspørsel. Høyere avgiftssatser medvirker til å dempe bilbruken til fordel for kollektivtrafikken, syklende og gående, med de fordeler dette har i forhold til trafikk og miljø. I siste omgang er det en avveining mellom flere hensyn som miljø, trafiksikkerhet, tilgjengelighet, fremkommelighet, Kvadraturen som møteplass, samt handels og landsdelssenter, som påvirker den generelle parkeringspolitikken, herunder avgiftssatsene.

Driftsutgiftene øker gjennomsnittlig med om lag 3,7 % pr. år inklusiv nye tiltak og økte pensjonsutgifter. Justert for nye tiltak og betydelig økning av pensjonsutgiftene, øker driftsutgiftene med om lag 2,2 % pr. år, dvs. som prisutviklingen.

Månedslønnen for leieplasser og bosoneparkering foreslås prisjustert i samsvar med korttidsparkeringen, dvs. i 2013 og 2015.

I løpet av året kan enkelte plasser få endret avgiftssats, innenfor gjeldende maksimalsatser, som følge av nye vurderinger knyttet til trafikkavviklingen i området.

Lånegjelden økte med 72,5 mill kr i 2011 i forbindelse med anskaffelsen av Kilden parkeringshus. Deretter reduseres lånegjelden gradvis i handlingsprogramperioden, da investeringsnivået holdes lavt, dvs. er lavere enn de årlige avdrag. I 2015 utgjør lånegjelden om lag 99 mill kr. Renter og avdrag utgjør 7,6-8,7 mill kr pr. år.

Parkeringsselskapets driftsresultat de nærmeste årene er stort sett disponert til bykassa. Ved utgangen av 2015 ventes disposisjonsfondet å utgjøre om lag 8,5 mill kr (daglig leders forslag), dvs. en reduksjon på 18 mill kr i forhold til 2010. På grunn av den knappe marginen mellom utgifter og inntekter, tilrås det ikke å operere med et lavere disposisjonsfond. Disposisjonsfondet utgjør da ca 13 % av driftsinntektene. I rådmannens opplegg utgjør disposisjonsfondet 2,8 mill kr i 2015, dvs. 4,3 % av driftsinntektene.

De inntektsanslag som er lagt til grunn, nivået på overføringer til bykassa, samt de investeringer som foreslås, medfører at det ikke er midler av betydning til disposisjon for andre tiltak de nærmeste årene.

Forslag til vedtak

Årsbudsjett 2012:

1. Budsjett for Kristiansand Parkeringsselskap KF 2012 vedtas i samsvar med daglig leders innstilling datert 17. oktober 2011 og endringer vedtatt av bystyret.
2. Bystyret samtykker i at det tas opp kr 1.995.000 i lån til investeringer. Daglig leder delegeres fullmakt til å godkjenne lånevilkårene.
3. De generelle avgiftssatsene for gateparkering, parkeringstomter og parkeringshusene, fastsettes som omtalt i saken og i vedlegget "Forslag til avgiftssatser 2012".

Handlingsprogram 2012-2015:

4. Handlingsprogram for perioden 2012-2015 vedtas i samsvar med daglig leders forslag og endringer vedtatt av bystyret.
5. Handlingsprogrammets drifts- og investeringsrammer for 2012-2015 legges til grunn i planleggingen og utviklingen av foretaket.
6. De generelle avgiftssatsene fra 2013 vurderes i forbindelse med rulleringen av handlingsprogrammet.

Raymond Solaas
Daglig leder

Trykte vedlegg:
Forslag til avgiftssatser 2012

Utrykte vedlegg:
Detaljert årsbudsjett

Bakgrunn for saken:

ÅRSBUDSJETT OG HANDLINGSPROGRAM 2012-2015

KRISTIANSAND PARKERINGSSSELKAP KF

Innledning

Kristiansand parkeringsselskap er et kommunalt foretak, dvs. inngår i rettssubjektet Kristiansand kommune, men er atskilt fra den øvrige kommunale virksomhet med egne vedtekter og eget styre. Kristiansand kommune har derfor hånd om alle foretakets verdier og hefter for forpliktelsene. Bystyret er foretakets øverste organ.

Vedtekter og formål

Vedtektene angir foretakets formål, som kort sagt går ut på å forestå drift av avgiftsbelagt parkering, herunder drift og vedlikehold av parkeringsanlegg, samt håndheve parkeringsbestemmelsene og annen trafikkhåndheving, delegert kommunen med hjemmel i vegtrafikkloven. I tillegg håndteres klagebehandling og parkeringstillatelser for bevegelseshemmede, samt salg og stands i gågatene.

Det er 27,5 stillinger i foretaket med ansvaret for parkeringshåndhevingen langs 350 km veier og driften av i overkant av 3500 parkeringsplasser langs gater, på tomter og i 6 parkeringshus.

De samlede driftsinntekter utgjør ca 54 mill kr (2010).

Ut i fra formålet vil parkeringsselskapet arbeide for:

- At trafiksikkerhet og miljø ivaretas
- At fremkommeligheten for alle trafikantgrupper fungerer
- God tilgjengelighet til parkeringsplasser
- Gode livsvilkår for næringslivet

Vedtatte planer av betydning for virksomheten

Transportplan for Kristiansand 1994-2005

Transportplanen for Kristiansand kommune 1994-2005 har en strategi som går ut på at bilbruken dempes, ved bl.a. at antall parkeringsplasser fryses på nåværende nivå (1993 nivå- ca 8400 plasser i Kvadraturen). Det legges videre opp til en omfordeling med sikte på å redusere arbeidsreiseparkering, gateparkering, samt lempeligere parkeringskrav knyttet til nybygg, samtidig som betingelsene bedres for handelsparkering, boligparkering og offentlig parkering utenom gate.

Dette innebærer bl.a. at utbygging av parkeringshus skal prioriteres på bekostning av gateparkering. Det legges opp til å gjøre endringen gradvis.

Kommunedelsplan Kvadraturen 1998-2010

Baserer seg på parkeringspolitikken i transportplanen, men vil satse sterkere på virkemidler som reduserer arbeidsreiseparkering og styrker korttids kundeparkering, herunder mindre gateparkering med overføring til parkeringshus og høyere parkeringsavgifter. To nye

parkeringsanlegg foreslås i hovedgatenettet, henholdsvis ved Vestre Strandgt. og Festringsgt. For øvrig satses det på bedre busstilbud, samt bedre forhold for fotgjengere og syklister på innfartsveiene, for å motvirke vekst i trafikken i Kvadraturen. Kvadraturplanen er under revisjon.

Vedtatte handlingsprogram

I tidligere års handlingsprogram er det lagt opp til parkeringsavgift på alle offentlige plasser i Kvadraturen. Avgiftsnivået for langtidsparkering skal samordnes med tur/retur billett med buss. For å regulere tilgjengeligheten benyttes i all hovedsak progressive avgiftssatser i stedet for maksimaltid.

Det er i all hovedsak innført avgiftsparkering i hele kvadraturen, med en dagspris minst lik bus billett tur/retur innenfor de nærmeste sonene i det lokale rutenettet.

I vedtatt handlingsprogram 2011-2014 er Kristiansand parkeringsselskap KF forpliktet til å overføre 37,2 mill kr til bykassa (løpende priser), hvilket innebærer at hele foretakets netto driftsresultat er disponert til bykassa.

ATP

Areal og transportprosjektet (ATP) er et forsøk med alternativ forvaltningsorganisering av transportsystemet for Kristiansandsregionen. Hovedhensikten med forsøket er å tilrettelegge for miljøvennlig transport. Handlingsplanen for ATP - prosjektet har en del tiltak som dreier seg om parkering, hovedsakelig i forhold til å begrense langtidsparkering, herunder arbeidsreiseparkering, samt fjerning av gateparkering.

Parkeringssituasjonen nå og i fremtiden – tilgjengelighet og kommunen som aktør

Antall parkeringsplasser til disposisjon påvirker først og fremst trafikkavviklingen, herunder tilgjengelighet og fremkommelighet. Imidlertid kan vanskelige parkeringsforhold også virke negativt på trafiksikkerhet og miljø, samt Kvadraturen som handels – og landsdelssenter.

Kristiansand parkeringsselskap disponerer i dag en rekke midlertidige parkeringstomter, som det er overveiende sannsynlig vil bli borte om få år, når planlagt utbygging finner sted. Dette gjelder NSB området (201 plasser), Shelltomta (17), Nybyen (111) og Setesdalsveien (69). Til sammen utgjør dette 398 parkeringsplasser, dvs. ca 11 % av kommunens tilbud. I tillegg er det overveiende sannsynlig at sentrale parkeringstomter blir borte (Trekanten, Vestre kiosk, Kai 2) når vesterhavna utvikles og ny havnegate etableres. Det er viktig at kommunen investerer i nye parkeringsanlegg, slik at tilveksten ikke kun kommer i form av private parkeringstilbud. Dette fordi kommunen må ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet, for at parkering skal være et virkemiddel i transport - og miljøpolitikken.

Ferdig utbygd vil områdene bli tilført parkering i egne anlegg under bakken, dels i lukkede anlegg og dels som parkering for allmennheten i privat eller offentlig regi. Dette, sammen med en utvikling i retning av færre parkeringsplasser langs veier og gater, innebærer at kommunen trolig vil disponere færre plasser i fremtiden. I dag disponerer parkeringsselskapet 65-70 % av det allmenne parkeringstilbudet i Kvadraturen og nærmeste omegn. Det samlede parkeringstilbud vil trolig ikke svekkes i fremtiden, da de fleste større utbyggingsprosjekter også omfatter parkering. Imidlertid kan parkeringstilbudet i utbyggingsfasen bli svekket.

Belegget økte merkbart frem til og med 2007. De tre siste årene har vært preget av stagnasjon og svak tilbakegang. Likevel har noe av gateparkeringen og enkelte sentralt lokaliserte parkeringsanlegg, et belegg (kl 12-15) tett opp mot det maksimale (85 %), men samlet sett er det som regel tilfredsstillende tilgjengelighet. Tilbudet er også utvidet etter at

Gyldengården ble åpnet i april 2011. Restkapasiteten er merkbart bedre enn to til tre år tilbake. For å opprettholde tilgjengeligheten og kommunens tilbud på dagens nivå, anbefales det å planlegge og på sikt etablere nye sentralt lokaliserte parkeringsanlegg, som kompensasjon for parkeringstomter som blir borte. Innføring av restriksjoner på bilbruken (veipricing, rushtidsavgift) vil kunne endre på dette.

Transport- og Kvadraturplanen prioriterer en gradvis utbygging av parkeringshus, på bekostning av gateparkering. Overføring av parkering fra gateplan til parkeringshus medfører økte kostnader, som ved uendrede markedsforhold, ikke fullt ut kan påregnes kompensert av økte inntekter. Dette påvirker parkeringsselskapets evne til å yte overføringer til bykassa. Utbygging av nye parkeringsanlegg trenger ikke kun å være begrunnet i behov for flere parkeringsplasser. Både i transport- og kvadraturplanen, samt i vegtrafikkloven, er hensynet til trafiksikkerhet og trafikkregulering overordnet andre hensyn.

Erfaringsmessig vil et nytt parkeringshus ikke være lønnsomt de første årene. Hovedårsaken til dette er at etterspørselen og dermed også betalingsvilligheten, hittil ikke har vært tilstrekkelig til å dekke drifts- og finansutgiftene. For å oppnå høyt belegg og lønnsomhet, er god beliggenhet og kundevennlige løsninger av avgjørende. I dag betyr dette en beliggenhet i nærheten av gågatenettet, kino, hotell og restauranter. Et parkeringsanlegg under Børsparken, torvet og Gyldengården (Meieritomta), har trolig en optimal plassering i forhold til godt belegg, trafikkavvikling og lønnsom drift.

Imidlertid viser dagens situasjon at det er reservekapasitet i våre anlegg, hvilket antyder at en eventuell utvidelse av parkeringstilbudet, trolig vil slite økonomisk i en overgangsfase. Høye byggekostnader kan dessuten gjøre det svært krevende å få lønnsomhet også på lang sikt.

Gyldengården åpnet i april 2011 og har kun oppnådd et maksimalt belegg (1-2 timer i døgnet) på 39-50 %, til tross for god beliggenhet.

Børsparken er under regulering, men det er reist innsigelse fra fylkeskommunen og dermed er det uvisst når utbygging kan finne sted.

Parkering under torvene utredes i regi av teknisk direktør, men det er forbundet med betydelige kostnader og det er varslet mulig innsigelse i forhold til lokalisering og enkelte atkomstløsninger.

Parkeringsselskapet har etter overtakelsen av p-hus Kilden, ikke muligheten til å gå inni større investeringsprosjekter som en dominerende eier, de nærmeste årene.

Gateparkeringen er stort sett publikums førstevalg og derfor bør det utvises varsomhet med å nedbygge dette tilbudet for sterkt på kort sikt, da det kan skade Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. Dette til tross for at det i et trafikkavviklings og miljømessig perspektiv er gunstig å begrense gateparkeringen, hovedsakelig på grunn av letetraffikk.

Parkeringsselskapet er opptatt av kundevennlige løsninger som kan bidra til å opprettholde Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. Det planlegges å skifte ut de fleste betalingsautomatene langs veier og gater som i dag kun tilbyr forskuddsbetaling, med moderne løsninger som tilbyr betaling av faktisk parkeringstid ved bruk av kredittkort. Progressive avgiftssatser er allerede innført og erstatter i all hovedsak maksimaltid som reguleringsvirkemiddel.

I løpet av kort tid legges det opp til å starte en prøveordning med mobiltelefonparkering eller annen billettløs parkering.

Hovedoversikt handlingsprogram 2012-2015

Driftsoversikt

Beløp i 1000 kr

Handlingsprogram løpende priser

	R-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014	B-2015
<u>Inntekter</u>		(justert)				
Sum driftsinntekter	53 638	53 505	55 790	60 244	61 186	64 842
<u>Utgifter</u>						
Driftsutgifter	40 946	44 966	48 305	49 513	50 751	52 020
Avskrivninger	2 591	2 857	5 107	5 107	5 107	5 107
Sum driftsutgifter	43 537	47 823	53 412	54 620	55 858	57 127
Brutto driftsresultat	10 101	5 682	2 378	5 624	5 328	7 715
<u>Finansinntekter og utgifter</u>						
Renteinntekter	989	1 000	200	200	200	200
Sum finansinntekter	989	1 000	200	200	200	200
Renteutgifter og låneomkostn.	637	1 197	3 986	4 173	4 715	4 585
Avdrag på lån	1 995	1 900	3 611	3 798	3 946	4 058
Sum finansutgifter	2 632	3 097	7 597	7 971	8 661	8 643
Resultat finans	-1 643	-2 097	-7 397	-7 771	-8 461	-8 443
Motpost avskrivninger	2 591	2 857	5 107	5 107	5 107	5 107
Netto driftsresultat	11 049	6 442	88	2 960	1 974	4 379
i % av driftsinntektene	20,6 %	12,0 %	0,2 %	4,9 %	3,2 %	6,8 %

Netto driftsresultat viser en betydelig nedgang etter 2010. Dette skyldes i all hovedsak stagnasjon og tilbakegang på inntektssiden, økte utgifter til drift av parkeringsareal (leie og nye p-hus), økte utgifter til pensjon, samt økte finansutgifter i forbindelse med investeringer. Nedgangen fra R-2010 til B-2011 bekreftes av utviklingen så langt i 2011. Parkeringshus Kilden reduserer netto driftsresultat med om lag 3,6 mill kr i 2012 og 10,9 mill kr i handlingsprogramperioden.

Overføringer til bykassa legger beslag på hele netto driftsresultat i perioden. Netto renter og avdrag (netto finans) øker fra 1,6 mill kr i 2010 til 8,4 mill kr i 2015, dvs. med om lag 6,8 mill kr. Det meste av økningen skyldes lånefinansieringen av p-hus Kilden. Netto driftsresultat forventes å utgjøre 0,1-4,4 mill kr pr. år i handlingsprogramperioden.

Det legges videre opp til en gjennomsnittlig økning av driftsinntektene på 4,9 % pr. år for årene 2012-2015. Vekst utover prisstigningen skyldes nye tiltak som Gyldengården og Kilden parkeringshus, da reguleringen av avgiftssatsene i 2013 og 2015, stort sett følger prisstigningen, jf. avsnittet regulering og driftsinntekter. Det forventes ikke vesentlig økt belegg i handlingsprogramperioden, utover det som følger av at nye tiltak innarbeides.

Driftsutgiftene øker gjennomsnittlig med 3,7 % pr. år, hvilket er over forventet prisstigning i perioden (2,5 % pr. år) og skyldes først og fremst nye tiltak (Gyldengården og Kilden), økte leieutgifter for parkeringsareal, samt en betydelig økning av pensjonsutgiftene.

Disponering av netto driftsresultat

Beløp i 1000 kr

Netto driftsresultat

Brukt slik:

Bruk av tidl.års overskudd

Bruk av disposisjonsfond

Bruk av bundne fond

Sum bruk av avsetninger

Overført til investeringer

Tilskudd bykassa

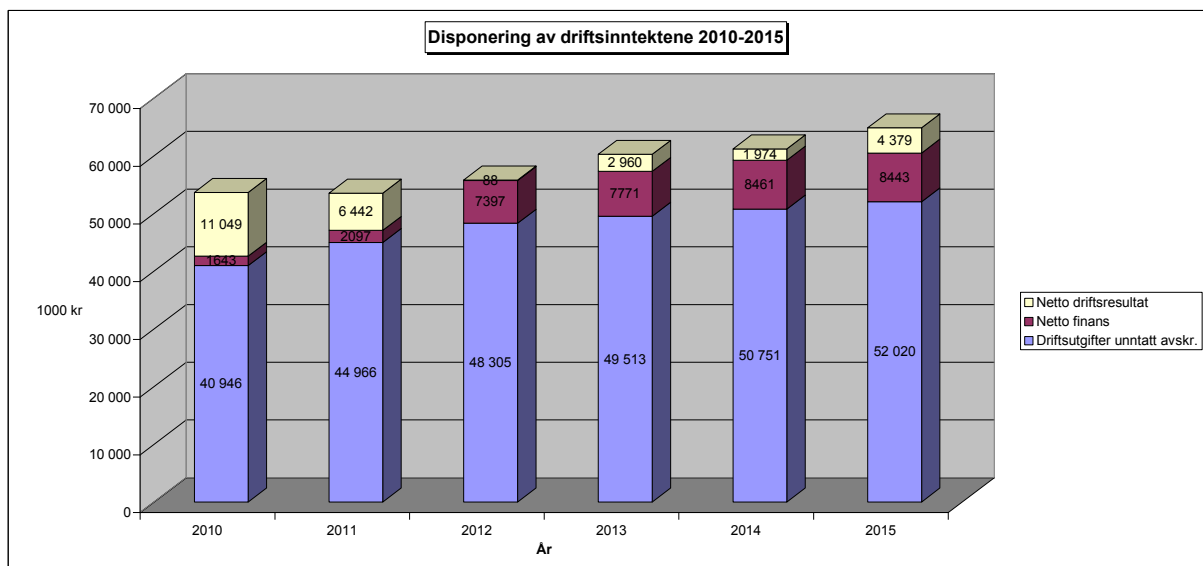
Avsatt disposisjonsfond

Sum avsetninger mv.

Overskudd/underskudd

	R-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014	B-2015
Netto driftsresultat	11 049	6 442	88	2 960	1 974	4 379
Bruk av tidl.års overskudd	4 281	1 798	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	48	2 854	1 912	0	522	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	4 329	4 652	1 912	0	522	0
Overført til investeringer	0	0	0	0	0	0
Tilskudd bykassa	9 299	9 296	2 000	2 960	2 496	3 857
Avsatt disposisjonsfond	4 281	1 798	0	0	0	522
Sum avsetninger mv.	13 580	11 094	2 000	2 960	2 496	4 379
Overskudd/underskudd	1 798	0	0	0	0	0

Netto driftsresultat er på et lavt nivå, hovedsakelig som følge av svak utvikling på inntektssiden og kjøp av Kilden parkeringshus. Dette medfører at overføringer til bykassa ikke kan opprettholdes som forutsatt i vedtatt årsbudsjett og handlingsprogram 2011-2014. Driftsbudsjettet salderes med avsetning til eller bruk av disposisjonsfondet.

Overføringer til bykassa

Som nevnt tidligere forutsettes det at parkeringsselskapet yter betydelige beløp som overføring til bykassa. I vedtatt handlingsprogram 2011-2014 utgjør dette 37,2 mill kr i løpende priser. Utviklingen de siste 2-3 årene viser stagnasjon og tilbakegang hva angår, trafikk og aktivitet, belegg og inntekter. Dette kan delvis skyldes forhold av mer forbigående karakter som krevende værforhold vinterstid, men det er overveiende sannsynlig at mer varige forhold gjør seg gjeldende som følge av nye bompengesatser og fremveksten av attraktive handelsområder utenfor Kvadraturen. Dette fordi det registreres lavere inntekter hele året. I denne perioden har vi også mistet populære parkeringsområder (Meieritomta, Marinetomta og Bystranda), som ikke fullt ut kompenseres av nye parkeringsanlegg. Overføring av parkering fra gateplan til parkeringshus medfører dessuten økte drifts- og finansutgifter.

Parkeringsselskapets inntekter er avhengig av Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. I følge statens vegvesen (KVU mars 2010) viser total trafikken inn mot Kristiansand sentrum en nedgang på omkring 10 % de siste 4-5 årene. Mindre trafikk til Kvadraturen, medfører mindre etterspørsel etter parkering og dermed lavere inntekter. I 2011 ligger det an til en inntektssvikt på minst 2,5 mill kr i forhold til forutsetningene i vedtatt årsbudsjett og handlingsprogram 2011-2014. Inntektssvikten salderes dels ved besparelser og dels ved bruk av disposisjonsfondet (tidligere års reserver), jf. 1 og 2. kvartalsrapport. Overføringene til bykassa opprettholdes i 2011 ved å bruke disposisjonsfondet til tross for inntektssvikten.

Kjøp av Kilden parkeringshus svekker netto driftsresultat med 10,9 mill kr i handlingsprogramperioden og dermed svekkes muligheten til å yte overføringer til bykassa tilsvarende.

Økte pensjonsutgifter svekker netto driftsresultat med om lag 0,8 mill kr pr. år.

Alt i alt påvirker endrede rammebetingelser muligheten til å yte overføringer til bykassa og det legges derfor opp til å nedjustere overføringene med 25,9 mill kr de neste 4 årene, sammenlignet med vedtatt HP 2011-2014. I forhold til netto driftsresultat er det ikke dekning for overføringen i 2012 og derfor benyttes 1,9 mill kr av disposisjonsfondet. Dette er gjort av hensyn til bykassa for å opprettholde et jevnere overføringsnivå, men det går på bekostning av parkeringsselskapets resultat og reserver.

Overføringer til bykassa vil måtte avpasses i forhold til fremtidig investeringsnivå og lønnsomheten av disse, samt trafikkutviklingen i Kvadraturen, herunder eventuelle restriksjoner som måtte bli innført for biltrafikken.

Løpende priser	2011	2012	2013	2014	2015	Sum
Beløp i 1000 kr						
Forslag HP 2012-2015		2 000	2 960	2 496	3 857	11 313
Vedtatt HP 2011-2014	9 296	9 296	9 296	9 296		37 184
Differanse						-25 871

Forslag til overføringer er drøftet med rådmannen som mener nivået er for lavt og fremmer et alternativt opplegg i årsbudsjett og handlingsprogrammet til bykassa. Rådmannen foreslår å øke overføringene med 5,7 mill kr i handlingsprogramperioden, finansiert av disposisjonsfondet. Etter dette vil disposisjonsfondet kun utgjøre ca 2,8 mill kr i 2015. Det gjør både parkeringsselskapet og bykassa mer sårbar overfor økonomiske tilbakeslag.

Rådmannens forslag er basert på at overføringene for årene 2013-2015 økes til 5 mill kr pr. år. I budsjettbehandlingen bes bystyret fastsette det endelige overføringsnivået. Opplegg og vurderinger i dette saksframlegget er basert på daglig leders forslag til overføringer.

Fra 1989 og frem til 2011 er det i løpende priser overført 174,2 mill kr til bykassa. Det er betydelige beløp som her er kommet gode formål til nytte. Omregnet til parkeringsplasser i parkeringshus dreier det seg om mer enn 1000 p-plasser. I tillegg er det betalt leie av gategrunn tilsvarende f.t. 5 mill kr pr. år.

Netto driftsresultat og reserver

Netto driftsresultat viser hva som er til disposisjon av driftsinntektene, etter at driftsutgifter og netto finansutgifter er trukket i fra. Netto driftsresultat utgjør 0,1-4,4 mill kr pr. år i handlingsprogramperioden, hvilket er knappe marginer og betydelig lavere enn tidligere år. Risikoen for underskudd ved endrede økonomiske forhold er dermed økt og det anbefales at reservene i form av disposisjonsfond, stabiliseres på et tilfredsstillende nivå. Dette fordi budsjett og regnskapsbestemmelsene for kommunale foretak, pålegger bykassa å dekke inn eventuelle underskudd i foretaket, når dette ikke kan gjøres over det påfølgende års budsjett.

I handlingsprogramperioden salderes driften det enkelte år med bruk - og avsetning til disposisjonsfondet. I forslag til årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015, er det lagt opp til å bruke 1,9 mill kr av disposisjonsfondet i 2012, uten at dette dekkes inn senere i perioden. For årene 2013-2015 legges det opp til balanse, dvs. bruk av disposisjonsfond for å finansiere overføringer til bykassa, skal dekkes inn i påfølgende år.

I forhold til vedtatt HP er det foretatt endringer i finansieringen av investeringer. Lånefinansiering og mva refusjon erstatter bruk av disposisjonsfond tilsvarende 4 mill kr. Dette er gjort for å opprettholde disposisjonsfondet på et tilfredsstillende nivå. Ved utgangen av 2015 ventes disposisjonsfondet å utgjøre om lag 8,5 mill kr, dvs. en reduksjon på 18 mill kr i forhold til 2010. På grunn av den knappe marginen mellom utgifter og inntekter, tilrås det ikke å operere med et lavere disposisjonsfond. Disposisjonsfondet utgjør da ca 13 % av driftsinntektene.

Disposisjonsfondet gjør både parkeringsselskapet og bykassa mindre sårbare overfor økonomiske tilbakeslag i sin alminnelighet. Disposisjonsfondet kan også benyttes som egenkapital i forbindelse med investeringer, når dette er hensiktsmessig.

Investeringer

Beløp i 1000 kr

	R-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014	B-2015
Utgifter						
Brutto investeringer	9 284	3 896	2 500	2 725	2 000	1 400
Aksjer/andeler	152	80	65	100	100	100
Avsetning til bundet inv. fond	80	50	50	50	50	50
Avsetning til likv.reserve	2 748		0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	12 264	4 026	2 615	2 875	2 150	1 550
Finansiering						
Bruk av lån	11 997	2 296	1 995	2 220	1 495	895
Tilskudd og refusjoner	120	50	50	50	50	50
Bidrag fra årets drift	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	122	1 680	65	100	100	100
Statstilskudd mva justering	0	0	505	505	505	505
Udekket investeringsregnskapet	25	0	0	0	0	0
Sum finansiering	12 264	4 026	2 615	2 875	2 150	1 550

Disposisjonsfond	26 492	10 756	8 779	8 679	8 057	8 479
Bundet investeringsfond	5 280	330	380	430	480	530
Lånegjeld	34 531	107 610	105 994	104 416	101 965	98 802

Samlet sett foreslås det investeringer for 8,6 mill kr i handlingsprogrammet for 2012-2015. Bygging av p-hus under torvene utredes og en avklaring vil trolig foreligge med det første. Imidlertid kan ikke parkeringsselskapet gå tungt inni dette prosjektet, da vår investeringsevne er bundet opp i parkeringshuset Kilden.

Reguleringen av Børsparken pågår, men det er reist innsigelse fra fylkeskommunen, hvilket forsinker dette prosjektet. Dessuten kan planene under torvene påvirke Børsparken, slik at det uansett er hensiktsmessig å utsette Børsparken noe. Børsparken er derfor tatt ut i forbindelse med rulleringen av HP.

Investeringer for øvrig rulleres som forutsatt i vedtatt handlingsprogram. Investeringene finansieres stort sett av lån, da bykassa legger beslag på eventuelle overskudd som kunne vært egenkapital.

Fordeling av investeringer p.r. prosjekt:

FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM 2012-15

Beløp i 1000 kr

Prosjekt	Tekst	Tidl. bev.	2012	2013	2014	2015	Sum 2012- 2015
	Investeringer:						
1905810	Nyanlegg	Løpende	200	500	358	400	1 458
1905816	P-Hus Slottet	1 000		1 000	492		1 492
1905823	Transportmidler		1000				1 000
1905825	Betalingsautomater	Løpende	1000	1 000	1 000	1 000	4 000
1905841	P-hus Elvegata	200	300	225	150		675
	Sum	1 200	2 500	2 725	2 000	1 400	8 625
	Finansiering:						
1905810	Bruk av lån	Løpende	200	500	358	400	1 458
1905816	Bruk av lån			1 000	492		1 492
1905823	Bruk av lån		1 000				1 000
1905825	Bruk av lån	Løpende	495	495	495	495	1 980
1905825	Mva justering Kilden	Løpende	505	505	505	505	2 020
1905841	Bruk av lån	200	300	225	150		675
	Sum	200	2 500	2 725	2 000	1 400	8 625

Investeringer i P-hus Slottet er knyttet til nytt sprinkleranlegg og lysamaturer. I parkeringshus Elvegata er investeringene knyttet til tiltak mot korrosjon i armeringen.

Investeringer i transportmidler dreier seg om fornyelse av bilparken, hvor de eldste kjøretøyene er om lag 10 år gamle.

Investeringer i nye betalingsautomater utgjør stort sett innføring av kundevennlige betalingsløsninger langs veier og gater. Det er nødvendig med investeringer tilsvarende 9-10 mill kr for å oppnå dette, herunder er 3 mill kr allerede bevilget og 4 mill kr foreslås i årsbudsjett og HP 2012-2015. De mest populære plassene prioriteres først.

Lånegjeld og finansutgifter

I og med at de fremtidige resultater i handlingsprogramperioden er disponert til bykassa, må nye investeringer for en stor del lånefinansieres.

Lånegjeld og finansutgifter beløp i 1000 kr	Handlingsprogrammet					
	R-2010	B-2011	B-2012	B-2013	2014	2015
Lånegjeld	34 531	107 610	105 994	104 416	101 965	98 802
Renter og avdrag	2 632	3 097	7 597	7 971	8 661	8 643

Lånegjelden øker med 72,5 mill kr i 2011 i forbindelse med anskaffelsen av Kilden parkeringshus. Deretter reduseres lånegjelden gradvis i handlingsprogramperioden da investeringsnivået holdes lavt, dvs. er lavere enn de årlige avdrag. Det er et mål å redusere lånegjelden til et nivå tilsvarende ett års samlede driftsinntekter, dvs. med ca 30-40 mill kr de nærmeste 8-10 år. Dette for å gjøre Parkeringsselskapet mindre sårbar overfor fremtidig rentenivå. Renter og avdrag øker med om lag 1 mill kr i handlingsprogramperioden, da det er forutsatt stigende rentenivå. I forhold til 2010 øker de årlige rente- og avdragsutgifter med ca 6 mill kr, hovedsakelig som følge av p-hus Kilden. Parkeringsselskapets tålegrense for lånegjeld utgjør trolig ca 110-120 mill kr ved en rente på ca 5 % og rimelig lønnsomme investeringsprosjekter. Dette forutsetter imidlertid at overføringer til bykassa tilpasses økte finansutgifter.

Inntekts og utgiftsforutsetninger

Regulering og driftsinntekter

Inntektsutviklingen									
Løpende priser	Handlingsprogrammet								
Beløp i 1000 kr	R-2007	R-2008	R-2009	R-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014	B-2015
Inntekter									
Gebyrer	6 109	5 871	5 593	5 447	5 800	5 200	5 200	5 200	5 200
Tilleggsavgift	4 014	3 735	3 493	2 970	3 300	3 200	3 200	3 200	3 200
Salgsinntekter	36 260	41 651	42 815	41 804	43 594	46 940	51 394	52 336	55 992
Tilskudd og ref.	604	1 353	3 183	3 417	811	450	450	450	450
Sum inntekter	46 987	52 610	55 084	53 638	53 505	55 790	60 244	61 186	64 842

Økning/ reduksjon 10,5 % 12,0 % 4,7 % -2,6 % -0,2 % 4,3 % 8,0 % 1,6 % 6,0 %
HP 2011-2014

Sum inntekter 56 011 56 723 60 111 61 611

Differanse -2 506 -933 133 -425

Inntektsutviklingen til om med 2009 har vært god. Økningen i 2007 skyldes økt belegg og nye parkeringsområder, mens det i 2008 og 2009 i all hovedsak skyldes effekten av utvidet avgiftstid og justering av avgiftssatsene for generell prisstigning. Denne utviklingen opphører i 2010, hvor det er registrert nedgang i inntektene med om lag 3 %. Utviklingen i 2010 viser mindre belegg og inntjening, trolig som følge av mindre trafikk i Kvadraturen i sin alminnelighet, vanskelige værforhold vinterstid, samt bortfall av parkeringsareal (Marinetomta og Bystranda). De generelle avgiftssatsene har vært uforandret i årene 2002-2005, mens det ble foretatt en mindre prisjustering i 2006 og ordinær prisjustering i 2008 og 2011. I 2002 ble det registrert nedgang i inntektene med 2 mill kr (7,5 %), etter at avgiftssatsene ble økt betydelig i 2001. Dette antyder at bilbruken i Kvadraturen kan begrenses ved bruk av prismekanismen, jf. Kvadraturplanen og Transportplanen.

Når det gjelder belegget viser årene 2004-2007 stigende belegg, etterfulgt av stagnasjon og svak tilbakegang i 2009, som fortsetter i 2010 og 2011.

I Kvadraturen og den umiddelbare nærhet (Odderøya mv.) er det ca 5.000 parkeringsplasser som håndteres av profesjonelle aktører til disposisjon for allmennheten mot betaling. Av disse har parkeringsselskapet hånd om ca 3.500 plasser unntatt rene bosoneplasser (505), hvilket utgjør en andel på 65-70 %. I prissettingen legger parkeringsselskapet vekt på trafikkavvikling (tilgjengelighet og fremkommelighet) og miljø, mens konkurrentene i større grad har maksimal fortjeneste som mål. Dette gjør at det forekommer forskjeller i pris, men beliggenhet er likevel den utslagsgivende faktor i forhold til prising. Til sammen antas det å være ca 9-10.000 parkeringsplasser i Kvadraturen og den umiddelbare nærhet. Dette innebærer at de fleste plassene eies av private, i form av bakgårder og lukkede parkeringskjellere. Bygging av nye parkeringshus medfører ikke en tilsvarende økning av parkeringstilbudet, da det foregår en omfordeling fra gateparkering til parkeringshus.

Sentrale parkeringsanlegg tilrettelagt for korttidsparkering har i 2010 et maksimalt (kun kort tid i løpet av døgnet) belegg kl 12-15 på 60-67 %. Gateparkeringen i sentrale deler av Kvadraturen har et belegg på 80-85 %, både på dag (kl 12-15) - og kveldstid (kl 18-20). Restkapasiteten er fremdeles begrenset i enkelte parkeringsanlegg og ordninger, men merkbart bedre enn to til tre år tilbake, pga mindre trafikk og dermed lavere belegg i sin alminnelighet.

Etterspørselen etter parkeringsplasser i Kvadraturen er også avhengig av omfanget av "gratisplasser" i den umiddelbare nærhet.

Presset på områdene i nærheten av Kvadraturen er økende og for å ivareta trafikkavviklingen, kan det være nødvendig å vurdere utvidelse av bosoneparkering, parkering forbudt soner og ordinær avgiftsparkering. Utenfor byen har de fleste kjøpesentrene store parkeringsarealer som er gratis eller tidsbegrenset.

Myndighetsutøvelse, i form av håndheving av stanse- og parkeringsbestemmelsene i vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter (offentlige skilt), er i dag en oppgave som kun kan utføres av kommunen. Oppgaven er i utgangspunktet en politioppgave, men kan delegeres kommunene etter søknad. Dersom kommunen ikke har overtatt denne oppgaven, gjennomføres håndhevingen av politiet. Andre aktører kan derfor ikke uten videre gå inn på håndheving i henhold til vegtrafikkloven, uten en forutgående lovendring. Samferdselsdepartementet arbeider med nye parkeringsbestemmelser som kan endre på kommunenes enerettsområde. Disse vil først foreligge om ett til to år.

I forslag til årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015, er inntektsnivået basert på utviklingen de siste årene. Det legges til grunn et nøkternt inntektssanslag i handlingsprogrammet, fordi det er knyttet usikkerhet til trafikkutviklingen i Kvadraturen i sin alminnelighet, som følge av økt konkurransen fra omkringliggende handelsområder og langtidseffekten av nye bompengesatser (2010). Det er vanskeligere å oppnå en god kapasitetsutnyttelse av våre parkeringsanlegg og ordninger. Dette gjelder også parkeringsanlegg med god lokalisering.

Det legges opp til å videreføre høyere avgiftssatser på gateplan sammenlignet med nivået i parkeringshusene, som ledd i å oppfylle intensjonen om å vri parkering fra gateplan til parkeringshus.

I vedtatt årsbudsjett og handlingsprogram 2011-2014 er det lagt opp til å øke avgiftssatsene hvert andre år, som ledd i en ordinær prisjustering for å ivareta hensynet til en god trafikkavvikling. En videreføring av dette innebærer prisjustering i 2013 og 2015 med kr 1,- pr. time på alle trinn. Det er lite hensiktsmessig med avgiftsøkninger under en krone pr. time. Gjennomsnittlig vekst i de samlede inntekter utgjør 4,9 % pr. år, hvilket er over antatt prisstigning i perioden og skyldes økte inntekter fra nye tiltak (Gyldengården og Kilden).

Risikoen på inntektssiden er først og fremst knyttet til utviklingen av trafikk til Kvadraturen. I 2011 (pr. august) har økte avgiftssatser ikke resultert i merinntekter av betydning sammenlignet med 2010. Dette er foruroligende og antyder fortsatt nedgang i trafikk og aktivitet. Budsjettforslaget er basert på at prisjusteringen i 2013 og 2015 skal gi merinntekter tilsvarende ca 2,7 mill kr.

Det er videre innarbeidet en opptrapping av inntektene i Gyldengården og Kilden parkeringshus etter hvert som anleggene blir innarbeidet. Det er ikke gitt at besøkstallene utvikler seg som forventet. Det er krevende å innarbeide to så store parkeringshus samtidig og inntektene fra Kilden parkeringshus er uløselig knyttet til besøket i teater og konserthuset, da lokaliseringen er utenfor Kvadraturen.

De samlede inntekter i perioden dempes som følge av ingen prisjustering/vekst for illeggelser for overtredelse av bestemmelsene om stans og parkering. Disse satsene har vært uforandret siden 1994.

Fast utleie i parkeringshus og på tomter har vært gjenstand for en betydelig økning i leiesatsene de siste årene, for å begrense arbeidsparkering, samt bedre tilgjengeligheten for korttidsparkering. I 2009 og 2010 har etterspørselen etter faste leieplasser stagnert og for enkelte anlegg gått noe tilbake. Det foreslås prisjustering i 2013 og 2015 tilsvarende forventet prisstigning, da det ikke foreligger særskilte reguleringsmessige hensyn.

Nytt parkeringsanlegg Gyldengården, med i alt 310 sentralt beliggende parkeringsplasser, antas å øke avgiftsinntektene med ca 2,1 mill kr i 2011 og ytterligere 1,8 mill kr i 2012-2015.

Gyldengården parkering eies dels direkte av kommunen (170 plasser) og dels indirekte av kommunen (140 plasser), via Kristiansand næringselskap A/S (eid 100 % av kommunen).

Kilden parkeringshus antas å øke de samlede avgiftsinntektene med 2,6 mill kr i 2012 og ytterligere 2,6 mill kr i 2013-2015.

Gebyr og tilleggsavgift fastsettes av staten i henhold til vegtrafikklovgivningen, mens avgiftsparkeringen fastsettes av kommunen. Gebyr og tilleggsavgifter utstedes som følge av overtredelser av bestemmelsene om stans og parkering, dvs. har et straffeliknende preg, hvilket tilsier en varsom budsjettering. Det forutsettes ingen endring i handlingsprogramperioden, men årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015 er nedjustert med kr 700.000 pr år sammenlignet med budsjett 2011. Dette er en tilpasning i forhold til de faktiske forhold.

Erfaringen fra perioden 2000-2003 viser at økte avgiftssatser ikke nødvendigvis gir økte inntekter. På den annen side medvirker trolig høyere avgiftssatser til å dempe bilbruken til fordel for kollektivtrafikken, syklende og gående, med de fordeler dette har i forhold til trafikk og miljø. Rundt Kvadraturen er det en rekke alternative handelsområder som kan fortone seg som mer attraktive, dersom parkeringsmulighetene i Kvadraturen oppfattes som kostbare og problematiske. Det er ikke gitt at disse alternativene demper bilbruken og dermed samlet sett virker mer positivt på trafikk og miljø.

Det er en avveining mellom flere hensyn som trafikksikkerhet, trafikkavvikling (tilgjengelighet og fremkommelighet), miljøet, Kvadraturen som møteplass, samt handels- og landsdelssenter, som påvirker den generelle parkeringspolitikken og dermed også avgiftssatsene.

Som tidligere år legges det opp til at enkelte plasser kan få endret avgiftssats innenfor gjeldende maksimalsatser, som følge av nye vurderinger i forhold til hva som er riktig avgiftssats i området. I slike vurderinger legges det stor vekt på trafikkavviklingsperspektivet.

Drifts- og finansutgifter

Det er innarbeidet en gjennomsnittlig økning i driftsutgiftene på 3,7 % i handlingsprogramperioden. I utgangspunktet er det lagt til grunn en årlig prisstigning på 2,5 %, jf. kommunen for øvrig, men det er innarbeidet en betydelig økning av pensjonsutgiftene (40 % - høyere lønnsvekst og lavere finansavkastning), samt helårs effekt av de nye parkeringshusene Gyldengården (åpnet i april 2011) og Kilden. Justert for dette utgjør veksten 2,2 %, hvilket stort sett er i tråd med forventet årlig prisvekst.

Parkeringssselskapet er opptatt av å drive effektivt, herunder å benytte ny teknologi for å yte god service til befolkningen. En viktig del av parkeringssselskapets virksomhet er parkeringshåndhevingen, som krever tilstrekkelig og kompetent bemanning for å fungere tilfredsstillende. Avgiftsparkeringen er avhengig av regelmessig håndheving for å opprettholde publikums betalingsvilje.

Overføring av parkering fra gater og plasser til parkeringshus, medfører økte utgifter i form av driftsutgifter (bemanning, vedlikehold, strømforbruk, overvåking mv.) og finansutgifter. Gyldengården parkeringshus anslås å ha om lag 1,5 mill kr lavere inntjening pr. år enn de tidligere parkeringsanleggene i området (Meieritomta og p-senteret). Stegningen av Marinetomta og Bystranda reduserte netto driftsresultat med om lag 1,2 mill kr pr. år. Kilden parkeringshus svekker netto driftsresultat med 10,9 mill kr i HP 2012-2015 (3,6 mill kr i 2012).

I forbindelse med nye tiltak (Gyldengården og Kilden) er det innarbeidet en mulig utvidelse av bemanningen med en stilling. Økt bemanning vil være gjenstand for en vurdering når anleggene er i full drift.

Renteutgiftene i handlingsprogrammet er basert på en langsiktig flytende rente på 3,5 (2012), 4 % (2013) og 5 % (2014 og 2015). Omtrent halvdelen av parkeringssselskapets langsiktige gjeld er fastrente lån med 6-7 års gjenværende gjennomsnittlig løpetid og en rentesats på i underkant av 4 %, hvilket er noe høyere enn dagens flytende rente. På den annen side gir fastrentelån en tilfredsstillende sikring i forhold til et eventuelt fremtidig høyere rentenivå. Lånene har en gjennomsnittlig nedbetalingstid på ca 35 år, hvilket i all hovedsak tilsvarer gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene.

Parkeringsplasser til disposisjon

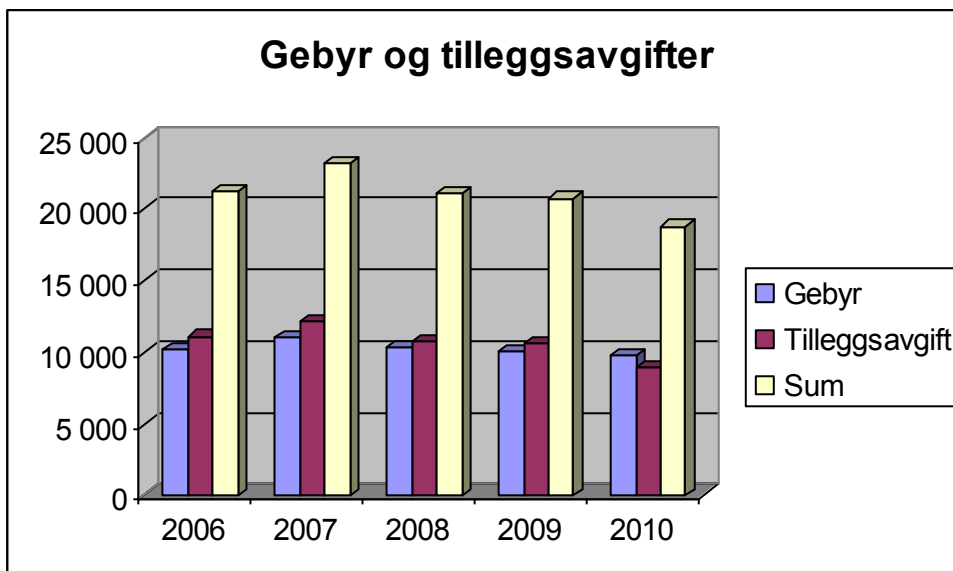
Kommunens tilbud av sentrale parkeringsplasser						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kantsteinparkering						
Kvadraturen	1067	1067	1009	1099	1099	1027
Utenfor Kvadraturen						99
MC-plasser med avgift	14	14	3	0	0	0
Sum	1081	1081	1012	1099	1099	1126
Parkeringstomter						
Trekanten	27	27	27	27	27	27
Kai 2	63	63	63	63	63	65
Vestre Kiosk	31	31	31	31	31	31
Handelens Hus	18	18	18	18	18	18
Meieritomta	56	56	0	0	0	0
Shelltomta	0	0	17	17	17	17
Nybyen			100	100	115	111
Marinetomta	140	126	126	126	0	0
Setesdalsv.	37	37	37	37	37	69
Fiskebrygga	43	43	43	43	43	37
Odderøya			92	92	92	119
Gartnerløkka	6	6	5	4	4	4
Nybyen (gml. ordning)	0	0	0	0	0	0
KMV	34	38	38	38	38	36
Lund Torv	38	38	38	38	38	38
Bryggeriplassen	64	64	64	64	64	75
NSB plassen		181	198	201	201	201
Caledonien				37	37	37
Bystranda				180	0	0
NSB	37	37	37	37	37	37
Tangen 3				8	8	8
Sum	594	765	934	1161	870	930
Parkeringshus						
Børsen	60	60	60	60	60	60
Slottet	370	370	400	400	400	400
P-sentret/Gyldengården	170	170	0	0	0	310
Kilden						400
P-hus Elvegt.	245	247	247	247	247	247
Kongens senter	36	36	36	36	36	36
Sum	881	883	743	743	743	1453
Parkeringstomter (kun fast utleie)						
Festningsgt. 40	7	7	6	6	6	6
Fritz Jensensgt. 30/40	0	0	0	0	0	0
Kirkegt. 43a/47	20	7	0	0	0	0
Shelltomta	17	17	0	0	0	0
Sum	44	31	6	6	6	6
Totalt	2600	2760	2695	3009	2718	3515
MC plasser uten avgift- maks. antall					99	99
Forflytningshemmede	99	99	92	102	102	97

Den ovenstående oversikt omfatter ikke rene bosoneplasser (505 plasser), da disse er reservert beboerne og næringsdrivende i Kvadraturen. Medtas bosoneplassene er det ca 4.000 parkeringsplasser i Kvadraturen som tilbys av kommunen. I 2011 er det tilført ca 310 parkeringsplasser under bakken i Gyldengården, hvilket er en økning på 84 sammenlignet med situasjonen før byggingen av Gyldengården (P-senteret og Meieritomta). Dessuten har kommunen fått hånd om parkeringshuset Kilden med 400 plasser. Det meste av veksten på 797 plasser (29 %) fra 2010 til 2011, skyldes Gyldengården (310) og Kilden (400).

Antall gebyrer og tilleggsavgifter

Som det fremgår av vedlagte tabell har antall gebyr og tilleggsavgifter stabilisert seg på rundt 18-20.000 stk. Sammensetningen har variert fra år til år, men antall tilleggsavgifter viser tilbakegang det siste året, trolig fordi betaling av faktisk parkeringstid er innført i parkeringshusene og på en rekke parkeringstomter.

Gebyr og tilleggsavgifter utgjør hhv. Kr 500,- og kr 300,-. Satsene fastsettes av Samferdselsdepartementet, da parkeringsselskapet driver offentlig parkeringshåndheving i henhold til bestemmelsene i vegtrafikkloven. Satsene har ikke vært endret siden 1994.

I budsjetteringen er det utvist varsomhet med hensyn til å anslå vekst i gebyr og tilleggsavgifter, da dette er sanksjoner som har straffeliknende preg. I rulleringen av årsbudsjett og handlingsprogram 2012-2015 er det lagt til grunn ca 18.000 ileggelser (gebyr og tilleggsavgift), hvilket er i samsvar med utviklingen det siste året. I tillegg kommer forhøyelser på grunn av for sen betaling. Sammensetningen mellom gebyr og tilleggsavgifter varierer, men det har erfaringsmessig vært utstedt flest tilleggsavgifter med unntak av i 2010.

Retnings- og periodemål

Satsningsområder og retningsmål

Kristiansand parkeringsselskap, som en del av Kristiansand kommune, tilpasser sin virksomhet i forhold til satsningsområder og retningsmål i kommuneplanen. Foruten satsningsmålet "en organisasjon i utvikling" har kommuneplanen følgende tre satsningsområder:

- Landsdelsenter og regional utvikling/vekst og verdiskapning
- Levekår og livskvalitet
- Bærekraftig utvikling

Periodemål Kristiansand parkeringsselskap KF:

Nr	Periodemål	2012 – 2015
1	Søke å opprettholde et sykefravær som er:	<6%
2	Fullføre reguleringsplan for parkeringsanlegg under Børsparken.	2012: Reguleringsplan fremmes politisk
3	Utskiftning av betalingsautomater og innføring av kundevennlige betalingsløsninger, samt nye krav til betaling med kredittkort. Oppgradering av eksisterende betalingsautomater og utskiftning av betalingsautomater.	Investering: 2012-2015: kr 1.000.000 pr. år.
4	Innføre SMS parkering/billettløs parkering.	2012: Prøveordning Ta i bruk ny modul i parkeringsadministrativt system som håndterer SMS/billettløs parkering.
5	Informere om parkeringstilbudet i Kvadraturen. Innarbeide Gyldengården og Kilden.	Annonsekampanje/profilering 2012-2013: kr 400.000 pr. år (drift)
6	Utskiftning av transportmidler	2012: kr 1000.000
7	Oppfølgings- og vedlikeholdsprogram p-anlegg og parkeringsteknisk utstyr.	Investering kr 200.000 bevilget tidligere år. 2012: Prøvedrift Årlig driftsutgifter: kr 27.000
8	Oppgradering av p-hus Slottet – sprinkleranlegg og lysamaturer.	2013: kr 1.000.000 2014: kr 492.000
9	Beskyttelse av p-hus Elvegata mot korrosjon	2012: kr 300.000 2013: kr 225.000 2014: kr 150.000

Parkeringsselskapet står for parkeringshåndhevingen og drift av avgiftsparkeringen i kommunen og har periodemål i samsvar med dette. Parkeringspolitiske retningslinjer er en del av kommunens ordinære handlingsprogram (bykassa).

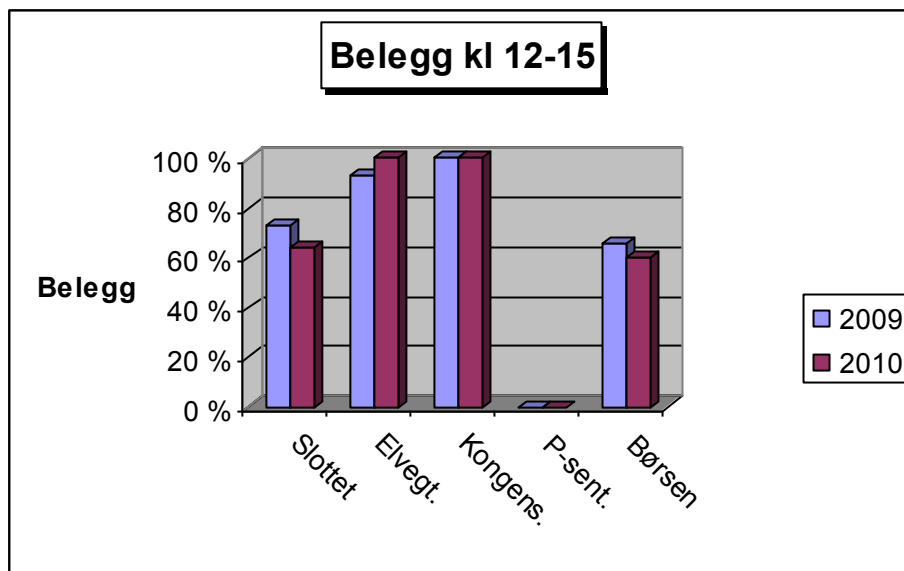
Belegg sentrale parkeringsanlegg

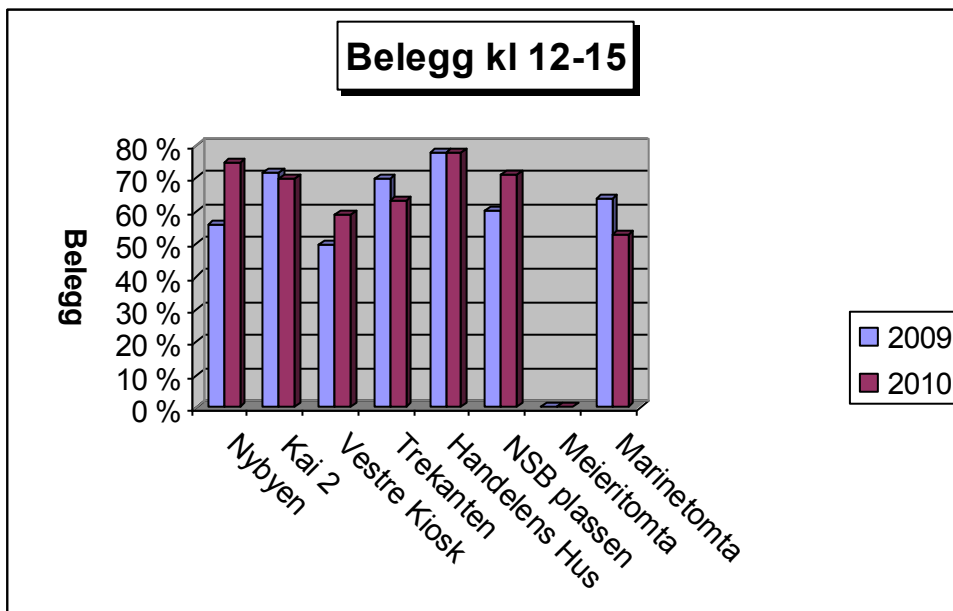
Tabellen og figurene er basert på høyeste antall kjøretøy som er registret den enkelte dag. Det er viktig å være klar over at det ikke er gjennomsnittstall i avgiftsperioden/døgnet, men maksimalt antall biler som samtidig har vært inne i parkeringsanlegget mellom kl 12 og 15. Maks antall biler vil som regel kun dreie seg om et kortere tidspunkt i løpet av avgiftstiden/døgnet, for eksempel en til to timer. Erfaringsmessig er det flest kunder i

parkeringsanleggene kl. 12-15. Kundene anser stort sett parkeringsanlegget som fullt når det er ca **85 % belegg**, hvilket innebærer at enkelte parkeringsanlegg til tider anses som fullt belagt.

Belegg parkeringsanlegg				
kl 12-15				
Anlegg	Kapasitet	2008	2009	2010
<i>Parkeringshus</i>				
Slottet	400	79 %	73 %	64 %
Elvegata	247	92 %	93 %	100 %
Kongenssenter	36	100 %	100 %	100 %
P-senteret	Stengt	81 %		
Børsen	60	67 %	66 %	60 %
<i>Parkeringstomter</i>				
Nybyen	115		56 %	75 %
Kai 2	63	74 %	72 %	70 %
Vestre Kiosk	31	58 %	50 %	59 %
Trekanten	27	63 %	70 %	63 %
Handelens Hus	18	90 %	78 %	78 %
NSB plassen	216	56 %	60 %	71 %
Meieritomta	Stengt	87 %		
Marinetomta	126	50 %	64 %	53 %

P-senteret i 2008 kun perioden januar-juli

Belegget i parkeringshusene knyttet til korttidsparkering har vist tilbakegang de siste to årene. Tilbakegangen for Slottet er betydelig og har sammenheng med etableringen av Nybyen parkeringstomt med samme lokalisering. Parkeringshus Slottet kan håndtere et belegg på ca 85 % uten større problemer, dvs. i gjennomsnitt 80-100 biler mer enn i dag i tidsrommet kl 12-15. Restkapasiteten utgjør 20-25 %.

Parkeringshus Børsen har i likhet med Slottet tilbakegang i 2010 og har nå en restkapasitet på ca 25 %. Parkeringshusene Elvegata og Kongenssenter benyttes kun til langtidsutleie (faste kunder) og er fremdeles stor sett fullt belagt.

Samlet belegg for alle parkeringstomtene viser en økning fra 64 % i 2009 til 67 % i 2010. Parkeringstomtene Handelens Hus, Nybyen, NSB plassen og Kai 2 har godt belegg, mens Vestre Kiosk fremdeles har god restkapasitet. Nybyen har økt belegget gjennom hele 2010.

Når det gjelder belegg og inntjening er beliggenhet og kundevennlige løsninger helt avgjørende. Beliggenhet tett opp mot Markens gate og kino/teater er optimalt. Avgiftssatsene er tilpasset i samsvar med dette.

Når det gjelder parkering langs veier og gater i Kvadraturen er belegget (2010) i bylivssenteret (city delen av Kvadraturen) stort sett over 82 % i tidsrommet 10-14 og på kveldstid mellom kl 18 og 20 er belegget ca 81 %. Belegget har gått tilbake sammenlignet med 2008, hvor tilsvarende målinger viste belegg over 85 %. Det antas at parkeringstomtene har overtatt belegg fra gateparkeringen de siste årene. Dessuten har krevende værforhold vinterstid redusert tilgjengeligheten i perioder.

Belegget viser at på kort sikt synes dagens parkeringstilbud å være tilfredsstillende. For å opprettholde tilgjengeligheten på sikt, er det nødvendig å etablere nye sentralt lokaliserte parkeringsanlegg, da ca 11 % av kommunens tilbud (398 parkeringsplasser) er midlertidige i påvente av videre utbygging. I tillegg er det grunn til å anta at parkeringsareal vil forsvinne når ny havnegate etableres og vesterhavna utvikles.

Konklusjon

I rulleringen av handlingsprogrammet er det tatt hensyn til en rekke forhold som trafiksikkerhet, trafikkavvikling, miljø og overføringer til bykassa. Vektleggingen av disse hensyn er gjenstand for politiske vurderinger. I forbindelse med fastsettingen av avgiftssatsene er trafikale hensyn utslagsgivende. Det foreslås å øke avgiftssatsene i all hovedsak tilsvarende prisstigningen. Overføringer til bykassa foreslås betydelig nedjustert, hovedsakelig som følge av mindre trafikk i Kvadraturen og dermed lavere inntjening, samt svekket netto driftsresultat pga investeringen i Kilden parkeringshus.

For å make overføringene legges det opp til å benytte 1,9 mill kr av disposisjonsfondet i HP 2012-2015, dvs. det overføres mer enn inntjeningen over driften. De økonomiske rammebetingelsene preges derfor av små marginer, hvor det ikke er rom for opparbeidelse av reserver eller egenkapital til større investeringer. Rådmannen foreslår å øke overføringene til bykassa med ytterligere 5,7 mill kr i HP 2012-15, finansiert av disposisjonsfondet som dermed blir svært lavt. Bystyret må dermed samordne overføringene og fastsette det endelige nivå, enten daglig leders forslag eller rådmannens forslag.

Det er innarbeidet modernisering av betalingsløsningene langs veier og gater, samt oppgradering av p-hus Slottet og Elvegata. For øvrig er det ikke rom for større investeringer i perioden.

Kommunen må ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet, for at parkering skal være et virkemiddel i transport - og miljøpolitikken. Dette innebærer at på sikt er det ønskelig med nye parkeringsanlegg i kommunal regi.

Kristiansand 17. oktober 2011

Raymond Solaas
daglig leder

Punkt 205/11: Budsjett 2012 med handlingsprogram 2013 - 2015 - Kristiansand Havn KF

Bilag

Saksprotokoll

PROTOKOLL FRA MØTE MED ARBEIDSMILJØUTV.

Vedlegg 3

Vedlegg 2

PROTOKOLL FRA MØTE MED TILLITSVALGTE

Vedlegg 1

Kristiansand havns strategi

Saksprotokoll havnestyrets

HAVNAS STRATEGI

Dato: 01.11.11
Saksnr.: 200812695-22
Arkivkode E: 151
Saksbehandler: Ann-Lisbeth Reisænen

Saksgang

Havnestyret
Bystyret

Møtedato

08.11.2011
15.12.2011

Budsjett 2012 med handlingsprogram 2013 - 2015 – Kristiansand Havn KF

Vedlagt følger Kristiansand Havn KF sitt budsjett for 2012 med handlingsplan for 2013 – 2015.

Budsjettet er inndelt i drifts- og investeringsbudsjett for 2012 med handlingsprogram for 2013– 2015. Driftsbudsjettet er stort sett videreført fra 2011 hvor kjente endringer er innarbeidet for 2012.

Det er lagt til grunn en lønns- og prisstigning på 3 % og en lånerente på 4 % for budsjett 2012. I handlingsprogrammet for 2013 – 2015 har vi forutsatt en lønns- og prisstigning på 3% for hvert av årene, mens lånerenten er forutsatt 4 %.

Forslag til bystyrevedtak:

1. Kristiansand Bystyre godkjenner forslag til årsbudsjett 2012 med handlingsprogram for 2013 – 2015 for Kristiansand Havn KF.
2. Bystyret godkjenner Kristiansand Havn KF sitt låneopptak for 2012 på kr. 22,1 mill. kr.
3. Bystyret gir havnedirektøren fullmakt til å godkjenne lånebetingelser og gjennomføring av opplån med rammer som fremgår av vedtakets pkt. 2.
4. Bystyret gir Havnestyret fullmakt til å fatte vedtak om omdisponeringer vedrørende anskaffelser/avhendelser av anleggsmidler samt foreta reguleringer i drift- og investeringsbudsjettet innenfor de rammer bystyret har vedtatt.

5. Bystyret gir Havnestyret fullmakt til å eventuelt selge følgende eiendommer:

- Gravane 4 – Administrasjonsbygget
- Gravane 6 – Velferden
- Gravane 7 – Kystverket
- Gravane 8 – Fiskebasaren
- Gravane 22 – Park – Fisk
- Lagmannsholmen 1 – Skagerakfiskbygget
- Vestre Strandgate 33 – Rutebilstasjonen

Forslag til havnestyrevedtak.

Under forutsetning av at Bystyret vedtar rammene i vedlegg 1 og vedlegg 2 vedtar Havnestyret med dette den fordeling av rammer som det fremgår av vedlegg 3

Stein E. Haartveit
Havnedirektør

Ann-Lisbeth Reisænen
Administrasjonssjef

Trykte vedlegg:

- Vedlegg 1: Resultatbudsjett 2012
- Vedlegg 2: Investeringsbudsjett 2012
- Vedlegg 3: Detaljert resultatbudsjett for 2012
- Vedlegg 4: Protokoll fra møte med tillitsvalgte
- Vedlegg 5: Protokoll fra møte i Arbeidsmiljøutvalget
- Vedlegg 6: Kristiansand Havns strategiplan

1.0 Innledning

I tillegg til å drive havn, jobbes det kontinuerlig med å gjennomføre bystyrets junivedtak av 2003 :

- Havnefunksjoner på Silokaia flyttes til Kongsgård – Vige
- Containerhavna flyttes til KMV/Kolsdals-området.
- Fergehavna videreutvikles i sentrum.
- Silokaia, Lagmannsholmen og Caledonien skal utvikles byplanmessig
- Fraflytting av havna må skje innenfor en økonomisk bærekraftig utvikling

Gjennomføring av vedtaket har gjort Kristiansand Havn KF til en av de mest spennende arbeidsplassene i regionen. Vedtaket er økonomisk, tids- og risikomessig utfordrende.

Samtidig har Fiskeridepartementet fulgt opp med å utpeke Kristiansand Havn som en av de fem viktigste knutepunktshavnene i Norge. Dersom havnene ønsker å gjøre endringer i organiseringen må det hentes inn særskilt tillatelse fra departementet.

Kristiansand Havn er Sør-Norges hovedhavn for intermodal trafikk, og har en gunstig lokalisering i forhold til markeder i det sentrale Europa. Havna er en av landets mest trafikkerte havner med nær 2300 anløp i året. Da har vi ikke tatt hensyn til fritidsflåte, fiskeflåten og annen lokal nytte trafikk.

De intermodale knutepunktshavnene spiller en helt sentral rolle for gods- og passasjertransporten til og fra Norge, og mellom regioner i Norge. Dette er havner som i følge Kystverket må fungere som sentrale knutepunkt i de viktigste transportkjedene, slik at de blir gode bindeledd mellom nasjonale og internasjonale transportkorridorer.

Kristiansand havn KF og Kystverket er svært opptatt av at havna sikres gode vilkår som et viktig ledd i sjøtransport og kombinerte transport. At havna har areal til å drive effektivt og sikkert, er en forutsetning.

Utpekte havner i Norge er:

- Kristiansand Havn KF
- Tromsø Havn
- Oslo Havn KF
- Bergen og Omland Havnevesen
- Stavangerregionen Havn IKS

Rullering av havnas økonomianalyse må gjennomføres når alle vedtak knyttet til Silokaiutbyggingen og veivalgene i tilknytning til denne er gjort. Det legges til grunn at dette vil skje i 2012.

Bystyret har understreket at investeringene knyttet til flyttingen og nyetableringen skal skje innenfor en bærekraftig økonomi. I dette ligger at avkastning fra Silokaia skal inngå som delfinansiering av investeringene i Kongsgård/Vige og ny containerhavn .

Reguleringsplanen for Silokaia ble vedtatt i bystyret 15.09.2010. Kanalbyen Utvikling AS er opprettet for å ivareta havnas interesser i utvikling av Silokaia. Bystyret har også vedtatt utviklingsmodell i 2011. Havna eier hundre prosent av Kanalbyen Utvikling AS og havnestyret er generalforsamling for selskapet.

I arbeidet med budsjett skiller havnedirektøren mellom investeringer i:

- ny havneinfrastruktur hvor kapitalkostnadene svekker økonomisk tålegrense
- investeringer til drift og vedlikehold for å holde hjulene i gang/begrense skade
- nyinvesteringer som styrker økonomisk tålegrense

Med bakgrunn i dette kan havnedirektøren anbefale å øke lånerammen slik det fremgår, med margin til kritisk tålegrense.

Dersom man ser bort fra årsresultatet og isolert ser på kontantstrømmene i havna, vurderes betalingsevnen tilstrekkelig frem til inntektene fra eiendomsutvikling utløses med planlagt fremdrift.

Kristiansand Havn KF er organisert som et kommunalt foretak (KF). Nye vedtekter er godkjent av bystyret 24.03.2010. Gjennom vedtektene er Kristiansand Havn KF bl.a. pålagt å sørge for effektiv og rasjonell drift av havneanlegg og eiendommer slik at foretaket kan utgjøre et konkurransedyktig havne- og transportknutepunkt for det sørlige Norge.

Bystyret vedtar rammene for Kristiansand Havn KF's drifts- og investeringsbudsjett. Havnestyret fastsetter detaljert fordeling av de økonomiske rammene bystyret vedtar.

2.0 Havnas strategi.

Havnestyret har i mars 2011 vedtatt ny strategiplan, jfr. vedlegg 6. Kristiansand havn er:

SYDNORGES TRANSPORTKNUTEPUNKT

Det miljøvennlige alternativet

- Kristiansand Havn KF vil arbeide målrettet for en effektiv multimodal havnedrift
- Vi vil møte det behovet som forventes av Norges sydligste transportknutepunkt.
- Vi vil arbeide for vekst innen sjøtransport, bidra til reduksjon av utslipp til ytre miljø og aktivt markedsføre sjøtransport overfor myndigheter, forbrukere, vareeiere og transportører.
- Vi vil fremstå som en kunde-, brukerorientert organisasjon med stor forståelse for omverdenen.

Strategiplanen fokuserer på nedenstående 6 målsettinger. Under hvert punkt følger en kort redegjørelse for vår innretning i budsjettet.

1. Kristiansand Havn skal være en av to ledende fergehavner:

Arbeidet med områdeplan for fergehavn og containerhavn fortsetter. I samarbeid med jernbaneverket med flere arbeides det for mer transport sjø/bane. Oppgradering av felles areal og terminalbygg er innarbeidet i budsjettet og fornying av spuntvegg i handlingsplanen.

2. Kristiansand som en av Norges største containerhavner:

Kjøremønsteret på containerterminalen er gjennomført med gode resultat. Vi har bedre plass, økt effektivitet og en sikrere arbeidsplass. For at vi skal kunne oppnå god vekst i fremtiden er samarbeidet med industrien viktig, men jernbane for å spre godset er også en suksessfaktor vi arbeider videre med. Reasfaltering og fornying av utstyr er innarbeidet i budsjettet .

3. Kristiansand havn som en prioritert transitthavn for bulk og stykkgoods:

Arbeidet med å nyttiggjøre seg av etablert "linje" mellom Canada og Norge fortsetter i 2012, og konkrete forslag vurderes for å øke godsmengden over terminalen.

NorLines har flyttet midlertidig til Kai 13. Vi ønsker å samarbeide med NorLines for å se på mulighetene til å gjenskape prosjektet ett Agder i Kristiansand når den nye samlasterterminalen står ferdig i Kongsgård. Det arbeides også med at importindustrien får øynene opp for at Norges gods spres fra Kristiansand med NorLines slik Netthandelen gjennomførte i 2011.

4. Kristiansand som en betydelig havn - Offshore Supply Port (OSP):

Vi belager oss på flere oljerelaterte prosjekter i 2012. Vi forventer noe høyere aktivitet i 2012 enn i 2011. Budsjettet tar også høyde for at det tilrettelegges for at arealene er sikret for å håndtere slik last i kommende budsjettår. Vi ser at regionens industri tar store markedsandeler innen denne sektor, og vi arbeider for å imøtekomme industriens behov. Det er etablert samarbeid med industrien for å utvikle tilbudet. Dette arbeidet fortsetter i 2012.

5. Kristiansand som en prioritert Cruisehavn syd i Norge:

Markedsarbeidet foregår på flere plattformer (Cruise Norway – Cruise Baltic og Cruise Europe), men vi vurderer å intensivere denne aktiviteten med mer direkte møter hos potensielle redere som ikke ankommer Kristiansand i dag. Dette for å sikre vekst også i fremtiden. For å oppnå dette mål vil vi også være en aktiv pådriver for at turistnæringen i landsdelen etablerer et cruisenettverk, og bidrar til markedsføringen.

6. Kristiansand Havn skal være foretrukket ved sjø, vei og bane knutepunkt:

Arbeidet med å få inn E-39 i NTP i samarbeid med flere aktører fortsetter i 2012. Det vises også til sjø/bane arbeidet under punkt 1.

Den nye havneloven innebærer at det er fri prisning i havnene med unntak av anløpsavgiften og saksbehandlingsgebyr. Prisstrukturen er på plass. Vi ønsker å optimalisere prisingen i årene fremover slik at vi kan forsøke å legge til rette for økt volum gjennom riktig prising. En gruppe er satt ned, og resultatet vil bli sett på i forbindelse med neste års prisliste. Gruppen består av både speditører og ansatte i administrasjonen.

Finanskrisen er fortsatt et aktuelt tema, og sterk kronekurs gir oss utfordringer relatert til eksport.

Avkastning fra Silokaia er en forutsetning for videreutvikling av Kristiansand havn som foretrukket havn. Bystyret behandlet valg av utviklings modell for Silokaia på møte den 28.09.2011 i sak 135/11. Modellen legger til grunn salg av første byggetrinn men modellen omfatter også frihet til å velge gunstigste alternativ på aktuelle tidspunkt. Arbeidet med å få vedtatt utbyggingsavtalen pågår. Når utbyggingsavtalen er vedtatt, legges det opp til at komplett salgsgrunnlag kan utarbeides og testes i markedet i løpet av 2012.

2.1 Salg av eiendom

Havnedirektøren har i 2011 fått utført en verdivurdering av eiendommer havna eier som ikke er direkte havnerelaterte, jfr. havnestyresak 25/11. Disse eiendommene er:

- Gravane 4 – Administrasjonsbygget
- Gravane 6 – Velferden
- Gravane 7 - Kystverket
- Gravane 8 – Fiskebasaren
- Gravane 22 – Park-fisk
- Lagmannsholmen 1 – Skagerakfiskbygget
- Vestre Strandgate 33 – Rutebilstasjonen

Havnedirektøren foreslår at bystyret aksepterer at nevnte eiendommer kan selges og overlater til havnestyret og eventuelt gjennomføre det enkelte salg.

Kristiansand Havn ønsker å fortsette utviklingen av den nye bulk- og stykkgodshavnen i Kongsgård/Vige iht. bystyrevedtaket fra 2003. Videre er en i tidlig arbeid med utbygging av ny containerhavn i Kolsdalsbukta/KMV.

Havnas låneopptak ved utgangen av 2011 utgjør samlet ca 415 mill. kr. Inkluderer man neste års forslag til opplån, med fradrag av planlagte nedbetalinger for dette året, har havna ca. 420 mill. kr ved utgangen av 2012.

Havna økonomiske situasjon signaliserer således forsiktighet knyttet til den videre prosess med å gjennomføre bystyrets vedtak fra 2003. Imidlertid kan det være et alternativ å videreføre investeringene ved å tillate salg av ikke-havnerelaterte eiendommer i havna.

Havnestyret må i denne sammenheng bl.a. vurdere de løpende leieinntektene opp mot den salgspris som kan oppnås.

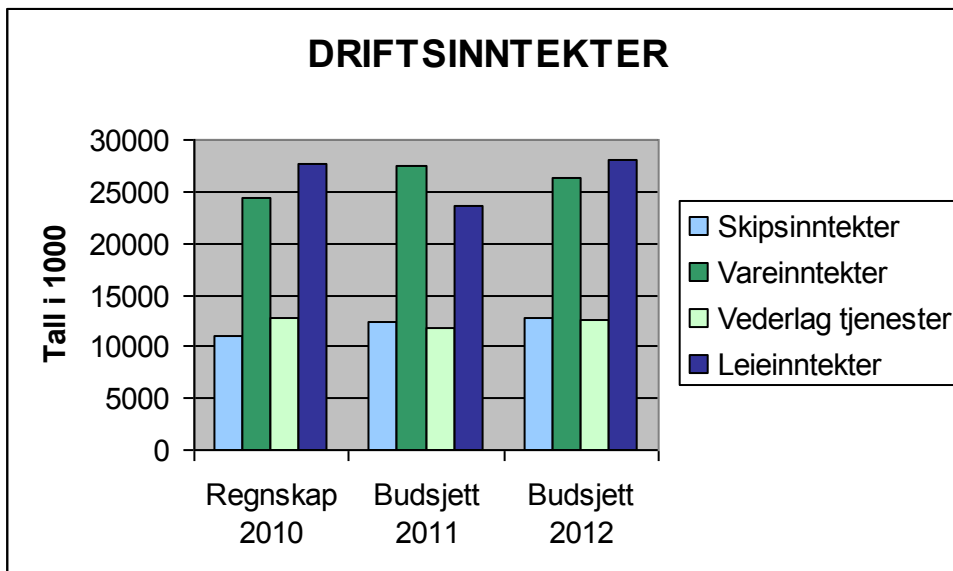
3.0 Budsjett 2012 med handlingsplan for 2013 – 2015.

3.1 Driftsinntekter.

Totale driftsinntekter for Kristiansand Havn KF er budsjettert med 80,4 mill. kr for 2012. Dette er en økning på 6,5 % i forhold til budsjett 2011.

Sammensetningen i driftsinntektene for 2010, budsjett 2011 og budsjett 2012 viser følgende:

Figur 1.1 – Driftsinntekter for 2009 – 2011

Skipsinntekter.

Skipsinntekter består av anløpsavgift og kaiinntekter. I følge Havne- og Farvannsloven § 25, 1 ledd skal anløpsavgiften maksimalt dekke havnas kostnader. Vi har beregnet anløpsavgiften for 2011 til i overkant av 6 mill. kr med utgangspunkt i regnskapet for 2010 korrigert for prisøkning. Vi forventer noe nedgang i antall skipsanløp i havna neste år, men inntekten øker likevel som følge av økningen på cruise. Anløpsprisene holdes uendret.

Vi ser noen negative tendenser i markedet på at godset konsentrerer seg på enkeltlinjer. Dette kan medføre at tilbudet over havnen reduseres. Det er ikke budsjettert med at noen linjer vil slutte å anløpe Kristiansand da vi har iverksatt tiltak som kan være med på å forhindre at dette skjer.

Vareinntekter.

Vareinntektene reduseres likevel samlet med 4 % i 2012, men flere gode nye bulk prosjekter er med på å reduseres inntektstapet. Vi forventer en økning i mengden betongelementer, samt at vi arbeider med andre bulkprosjekter. Budsjettet er basert på en forsiktig optimisme.

Hunsfoss har gått konkurs, og det setter sitt preg på neste års budsjett. Vi forventer en nedgang i lastevolum på ca 10 %. I tillegg har vi ikke klart å få på plass driver til Shell Odderøy. Shell Odderøy hadde en stor aktivitet i lastevolum. Dette utgjorde over kai siste driftsår (2009) ca 4,5 % av havnens totalvolum. Dog var prisene lavere på våtbulk enn annen last.

For å bevare rollen som en av Norges betydningsfulle containerterminaler er effektivitet viktig. Terminalen viser en økning på ca 10% så langt i år, og vi forventer at dette volumet vedvarer i neste år, men usikkerheten er stor.

I budsjett er det innarbeidet en prisøkning på 1 kr pr. tonn i prisen på opplistede varer over kai, samt at det er varslet at det samme vil bli gjort i 2013, jfr. sak 41/11. Da har vi en pris på varer over kai i Kristiansand, og ikke som i dag, ulik pris innenfor varegruppene. Dog diskuteres det i prisgruppen å innføre en ny basislast pris på nye volumvarer som vil øke aktiviteten i Kongsgård.

I skrivende stund forventer vi over 50 cruisskip til Kristiansand. Veksten fra 2010 til 2011 var best i Norge og for inntektsåret 2012 er det budsjettert med en tilsvarende økning. Med en nyinnført paxpris gir dette et godt bidrag til totaløkonomien i havna. Vi vil ha i overkant av 80.000 gjester med cruiseskip i 2012.

Vederlag tjenester.

Budsjettposten vederlag tjenester økes med 9,2 % fra 2011 til 2012. Det er variasjoner innenfor de ulike postene. Denne største økningen skyldes at ISPS prisen økes. Dette for å dekke investeringen i nye porter og nytt kamerautstyr.

Opplagsvederlag er for lagring av varer og lastebærere som containere, tilhengere etc. utover vareavgiftsperioden. Intensjonen med å innføre opplagsvederlag i 2009 var for å redusere lagringstid og volum på havnearealene. Dette har vist seg å ha effekt og vi forventer ytterligere en liten forbedring i 2012. Dette medfører dog redusert inntekter.

I 2012 innfører vi saksbehandlingsgebyr for tiltak i Kristiansands kommunes sjøområde, jfr. sak 40/2011 behandlet i havnestyret 18.10.11. Gebyrets størrelse skal ikke overstige selvkost og det kan ikke ilegges gebyr for behandling av klage over vedtak. Vi har budsjettert med 0,4 mill. kr i inntekter.

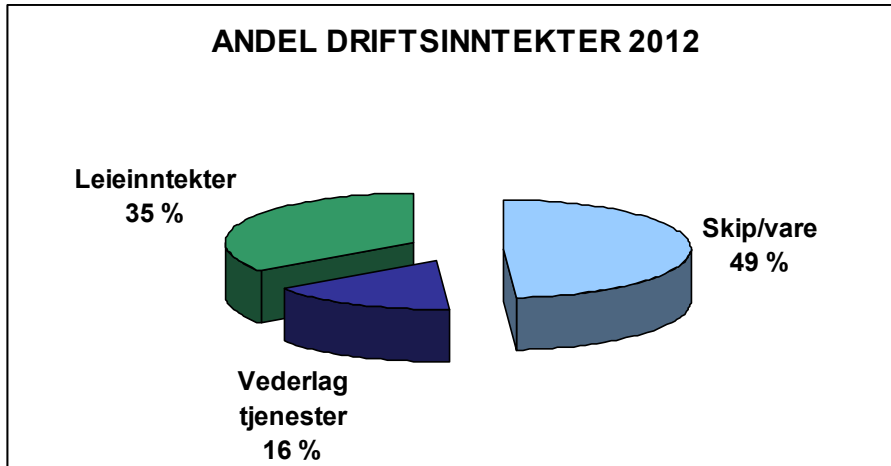
Leieinntekter.

Leieinntektene våre øker samlet med 18,7 %. I 2010 ble flere leiekontrakter sagt opp mot slutten av året og hensyntatt i budsjett for 2011. Dette har snudd seg i løpet av 2011 og leieinntektene forventes økt i 2012 som følge av økt utleiedekning.

Det er noe usikkerhet forbundet med leieutgifter til arealer havna leier av NSB i havnegata. Investeringsleie er justert i tråd med inngåtte avtaler. Inntekter fra utleie reguleres ut fra foreliggende avtaler/kontrakter og innenfor de rammer som fremgår av havnestyrets sak 19/06 Eiendomsforvaltning i Kristiansand Havn KF.

Fordeler vi driftsinntektene på inntektsposter får vi følgende andeler:

Figur 1.2. Driftsinntekter fordelt på inntektsposter

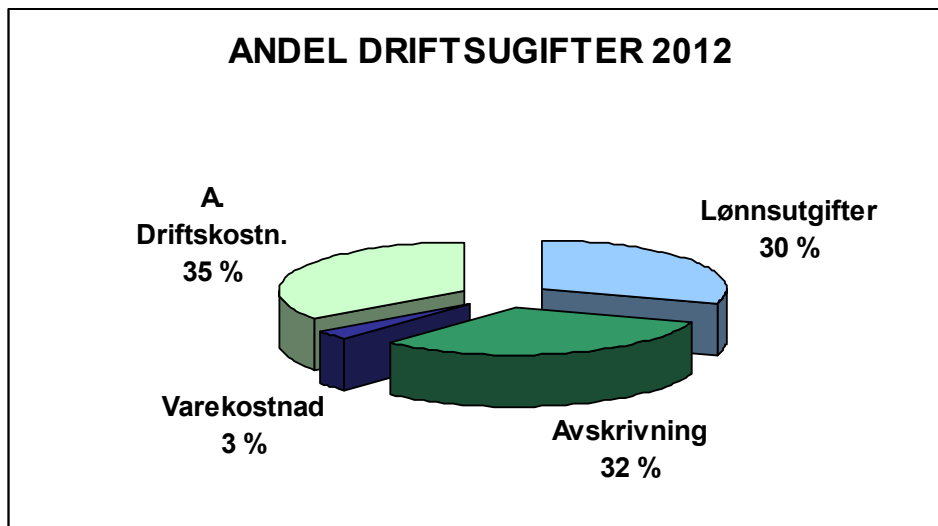
De senere årene har en stadig større andel av havnas inntekter kommet fra skips- og vareinntektene, mens leieinntektene har blitt redusert. Dette er imidlertid noe endret for 2012, da andelen inntekter fra leieinntekten har økt med 4 % - poeng. Vederlag tjenester varierer i mindre grad.

3.2 Driftsutgifter.

I budsjettet for 2012 har vi tatt høyde for en økning i totale driftsutgifter på 3,6 mill. kr i forhold til budsjett 2011. Av dette utgjør økning i avskrivningene 3,3 mill. kr, altså størsteparten.

De siste årene har havna foretatt store investeringer i kaier i Kongsgård og på fergeterminalen. Prosjektene er nå ferdigstilte, og dette fører naturlig nok til større avskrivninger. De ulike driftsutgiftene vil bli gjennomgått nedenunder. Figur 2.1 er en oversikt over hvordan driftsutgiftene fordeler seg.

Figur 1.3 – Driftsutgifter for 2011

Lønnsutgifter:

Lønnsutgifter viser en liten økning fra 2011 - 2012 som følge av at vi har tatt høyde for en lønnsøkning på 3 %. Det er ingen endringer i bemanningen.

I 2007 vedtok havnestyret å stimulere til å beholde våre seniorer lengst mulig ved å innføre en årgangssum på kr. 27.000 etter fylte 62 år. I dag er 26% av våre ansatte over 62 år og det er ingen som har valgt å ta ut AFP de siste to årene. Seniorene innehar en viktig kompetanse og representerer kontinuitet i organisasjonen.

Dette er også i pakt med avtalen om inkluderende arbeidsliv hvor et av målene er å øke avgangsalder. Vi har valgt å videreføre avtalen.

For 2012 er det budsjettert med arbeidsgivers andel til pensjon på 19 %. Dette er anbefalt av Kristiansand Kommunale Pensjonskasse (KKP). Kristiansand havn må påberegne større utgifter til pensjon i årene som kommer.

Avskrivning:

Avskrivning av havnerettede investeringer starter påfølgende år etter at objektet er ferdigstilt og tatt i bruk.

Varekostnad:

Varekostnader, vann, strøm m.m., må sees sammen med inntekter fra videresalg.

Andre driftskostnader:

Andre driftskostnader økes med 2,4% for 2011. Dette er lavere enn forventet prisstigning. Det er likevel store variasjoner innen de ulike kontogruppene. En del av postene er lavere enn tidligere, og noe av årsaken er at vi ønsker å styrke vedlikeholdspostene for 2012.

I 2012 har vi satt av 1,5 mill. kr til å utføre asfaltering. Vi har større areal å vedlikeholde samt et etterslep fra tidligere år. Den andre store økningen er innenfor vedlikehold av bygninger. Det er behov for tiltak på fergeterminalen, blant annet å oppgradere fellesarealet og bytte en del vinduer. Vi har samlet satt av 2 mill. kr til å vedlikeholde bygningene våre.

I tillegg er renovasjon / snøryddingsposten økt. Dette er i relasjon til større snømengder og større areal som skal holdes i orden. Vi arbeider med muligheter for samdrift i forbindelse med snøbrøyting, noe som igjen vil tilføre inntekter i årene fremover.

Det er noe usikkerhet forbundet med driftsutgifter til fellesareal på fergeterminalen da 2012 er første år med fullt eget driftsansvar.

Fjord Line

Kristiansand Havn KF er i Agder Lagmannsrett dømt til å betale erstatning til Fjord Line for tapte inntekter i 2009. Størrelsen på erstatningen er foreløpig ikke fastsatt men vil være et resultat av forhandlinger eller rettssak mellom partene.

Budsjettet for 2012 inneholder ingen avsetning for Kristiansand Havn KF sitt estimat på erstatningskravet. Bakgrunnen for dette er at slike opplysninger vil kunne forventes å skade foretakets stilling i fremtidige forhandlinger med Fjord Line.

Avklaring omkring endelig fastsatt erstatningskrav forventes i løpet av 2012. Erstatningsbeløpet vil da komme til fradrag i budsjettert resultat for 2012.

Finansposter:

Finanskostnadene endrer seg i takt med investeringsprogrammet. I 2012 er det beregnet at renteutgiftene vil være ca. 15,3 mill. kr forutsatt en gjennomsnittlig lånerente på 4 %. Norges Bank påpeker i rentemøtet i oktober at industrilandene står trolig overfor en forsterket og langvarig lavkonjunktur. Arbeidsledigheten i USA og euroområdet er fortsatt høy. Stigende statsgjeld og store underskudd i statsfinansene begrenser den økonomiske handlefriheten. Hovedstyret mener videre at utsiktene og risikobildet nå tilsier at styringsrenten holdes på dagens nivå en god stund fremover.

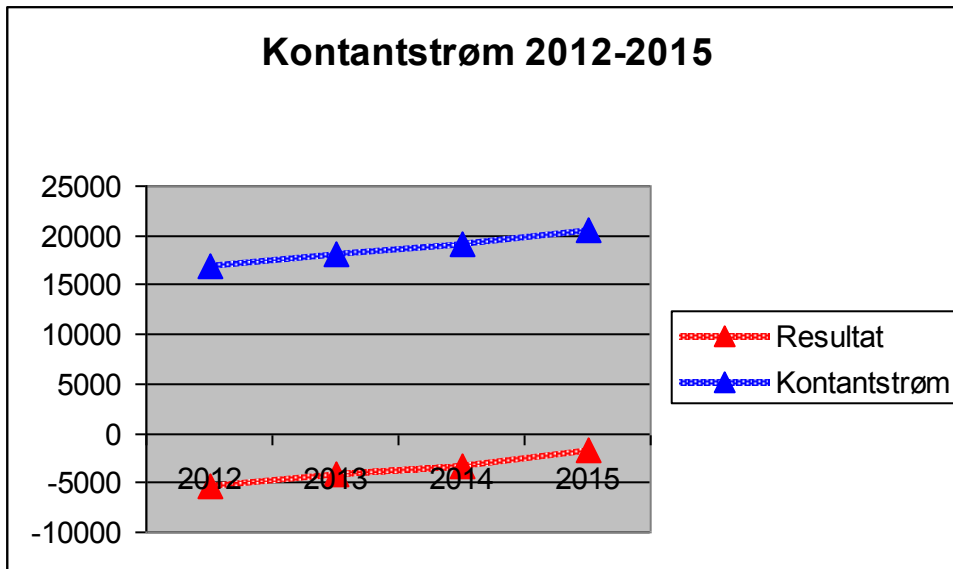
I planperioden øker finanskostnadene fra ca. 15 mill. kr. i 2012 til ca. 17 mill. kr de resterende årene. Det er forutsatt at renten er 4 % i hele perioden.

Driftsresultat:

Budsjettet ordinært resultat for 2012 er negativ med 5,3 mill. kr. Korrigerer vi for avskrivninger har vi en positiv kontantstrøm på 17 mill. kr. Den kontantstrøm bedriften selv genererer gjennom driften er et uttrykk for Kristiansand Havn KF sin selvfinansieringsevne. Uten tilstrekkelig kontantstrøm over tid vil ikke Kristiansand Havn KF ha mulighet til å avdra sine lån eller ha finansiell evne til å foreta nye investeringer. I hele perioden vil Kristiansand Havn KF ha en positiv kontantstrøm.

Tabellen under viser kontantstrømmen (driftsresultat + avskrivninger) i perioden 2012 – 2015:

Tabell 1.1 – Kontantstrøm 2012 -2015

Låneopptak:

I 2012 skal vi foreta investeringer for samlet 22,1 mill. kr. som finansieres ved låneopptak. Tabellen under viser hele perioden:

Tabell 1.2 – Investeringer 2012 - 2015

	2012	2013	2014	2015
Sum investeringer	22 100 000	30 200 000	13 000 000	4 000 000
Forventet låneopptak	22 100 000	30 200 000	13 000 000	4 000 000

Havnas låneopptak ved utgangen av 2011 utgjør samlet ca 415 mill. kr. Inkluderer man neste års forslag til opplån, med fradrag av planlagte nedbetalinger for dette året, har havna ca. 420 mill. kr i lånegjeld ved utgangen av 2012.

4.0 Investeringer 2012 - 2015

Investeringsbudsjett for 2012 med handlingsplan for 201 - 2015.

Generelt.

Havna har ved flere anledninger påpekt at havnas tålegrense for opplån nærmer seg. For å få en samlet oversikt over havnas økonomiske situasjon, har havnestyret i egne saker behandlet havnas investeringsevne og foretatt en verddivurdering av havnas eiendommer som ikke er direkte havnerelaterte.

I bystyresak 135/11 behandlet bystyret Kanalbyen Utviklings AS sitt vedtak vedrørende valg av utviklingsmodell basert på rapport fra Terramars rapport av 15 august 2011.

Rapporten anbefaler modell og skisserer at uttak av avkastning fra Silokaia ikke kan forventes før nærmere 2020. Havnestyret legger opp til å utfordre Kanalbyen Utvikling AS på dette punktet.

Når det gjelder opptak av lån til investeringer skiller havna mellom investeringer i:

- ny havneinfrastruktur hvor kapitalkostnadene svekker økonomisk tålegrense
- investeringer til drift og vedlikehold for å holde hjulene i gang/begrense skade
- nyinvesteringer som styrker økonomisk tålegrense

Det er tunge investeringer i ny havneinfrastruktur, utfylling og kaier, hvor inntektene ikke dekker årlige kapitalkostnader som er hovedutfordringen for havnas økonomi.

Ved behandling av budsjett for 2011 var følgende ikke innarbeidet i budsjettforslaget: innløsning på Silokaia, kjøp av grunn fra KNAS i Kongsgård Vige, videre utfylling i Vige og eventuelt videre utbygging av lager i Kongsgård. Disse sakene er nå i hovedsak avklart og hensyntatt i forslag til investeringer for 2012.

En legger her opp til at videre innløsning på Silokaia skjer gjennom Kanalbyen Utvikling. Dette kan endres hvis økonomiske og juridiske forhold tilsier annet.

De enkelte prosjektene.

Fremtidig container/fergehavn

	2012	2013	2014	2015
2204 Fremtidig container/fergehavn	2 000 000	18 000 000	2 000 000	0

Bevilgningen foreslått i 2012 og videre i handlingsplanperioden skal dekke de pågående planleggingsarbeidet av ny container og fergehavn samt tilbakebetaling av Veikontorets forskuttering ut 2013 for utfyllingsarbeider som pågår i Kolsdalsbukta. Bystyret har godkjent avtalen om forskuddtering med Veikontoret.

Behov for videre investeringer gjennomgås i budsjett for 2013 når innhold i NTP er kjent.

Fergehavna.

	2012	2013	2014	2015
2205 Fergehavna - kaikant	0	6 000 000	7 000 000	0

Spuntveggen mellom fergeleie 1a og dokka er gammel og må erstattes pga slitasje og elde. Arbeidene er kalkulert til 13 mill. kr. og planlagt gjennomført på den tiden av året med minst trafikk i fergehavna med bevilgning over to år.

Tak på fergeterminalen og velferd

	2012	2013	2014	2015
3301 Tak på fergeterminalen og velferd	1 500 000	0	0	0

Arbeider på fergeterminalen og Velferden er i sum kalkulert til hhv 2,1 og 0,9 mill. Dette er en fortsettelse av bevilgningen gitt i 2011 på 1,5 mill. kr.

Hjullaster

	2012	2013	2014	2015
6605 Hjullaster	0	1 200 000	0	0

Hjullaster behovet er varslet i budsjettet for 2011. Dette å må sees i sammenheng med større arealer og høyere aktivitet. Denne investeringen er utsatt til 2013 – dog er det varslet at dagens utstyr er kostbart å holde, samt at vi er usikker på levetiden

Kjøp av eiendom.

	2012	2013	2014	2015
9201 Kjøp av eiendom	12 900 000	0	0	0

Denne posten omhandler kjøp av eiendom. I tidligere budsjett er det signalisert stor usikkerhet til tidligere foreslått ramme pga avstanden mellom partene. Bystyret vedtok i sak 91/11 prisen for kjøp av Kongsgård – Vige havneavsnitt til 42 mill pluss renter fra 01.01.2008. I forhold til oppgjør er det en uenighet på 4,9 mill som gjelder 250 meter av den offentlige veien utenfor havneområdet. Posten omhandler også kjøp av Vestre Strandgate 19b.

Gjerde, kamera og port i Vige ISPS

	2012	2013	2014	2015
Gjerde kamera og port – Vige	700 000	0	0	0

Etter at havna ervervet havnearealene i hht reguleringsplanen må Vige- kaien med tilliggende arealer ISPS sikres for å tilfredsstille kravene til ordinære havneområder.

Nytt åk til kran.

	2012	2013	2014	2015
9402 Åk – kran	0	1 000 000	0	0

Vi hadde en ulykke med containeråket i forbindelse med forflytning. Det var et gammelt åk som vi benyttet i Kongsgård og ved feil på åkene i byen. Vi forventer å få noe igjen fra skadetryters forsikringsselskap, men saken er ikke avgjort enda. Nytt åk vil sikre containerdriften bedre i Havna. Denne kostnaden er utsatt til 2013 da vi forventer at dagens containeråk kan benyttes i byen, og at behovet for reserveåk er mindre nå når Nor Lines er på kai 13.

Samlepost til driftsinvesteringer

	2012	2013	2014	2015
Utstyr - drift	1 000 000	0	0	0

Det har tidligere blitt diskutert om slike småinvesteringer bør delegeres til havnedirektøren etter at havnestyret/bystyret har fastsatt rammen. Havnedirektøren har imidlertid ikke fremmet forslag om dette.

Små investeringene driftsavdelingen antas å ha behov for i 2012 er som følger:

Snøfres til hjullaster

Dette vil øke effektiviteten på brøyting og i tillegg vil vi kunne pådra oss brøyte oppdrag for andre som krever mer tilpasset utstyr.

Varebil til driftsavdelingen

Vi forflytter daglig personell til Kongsgård. Det er viktig å spare miljøet ved at vi minsker kjøringen med tyngre kjøretøy. Ved innkjøp av en liten "Caddy" vil denne kunne brukes som en servicebil.

Havnevakt bil

Havevaktas bil er moden for utskifting. Kriterier for anskaffelse er: Pris, miljø og fremkommelighet.

Anlegg avsetning udisponert.

	2012	2013	2014	2015
9990 Anlegg avsetning udisponert	4 000 000	4 000 000	4 000 000	5 000 000

Postens foreslås som en avsetning til styret hvor gjenstående ubrukt ved årets avslutning automatisk trekkes inn.